

Rapport 2010:107

Arkeologisk utredning etapp 2 och förundersökning

Boplatslämningar och en skålgrop på södra Himmelstalundsfältet

RAÄ 270 och 128
Borg 11:1
Borg socken
Norrköpings kommun
Östergötlands län

Erika Räf

Ö S T E R G Ö T L A N D S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Boplatslämningar och en skålgrop på södra Himmelstalundsfältet

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	6
Fornlämningsbilden i området	6
Tidigare utredningar och undersökningar inom utredningsområdet	10
Syfte och frågeställningar	10
Metod och dokumentation	14
Beskrivning av utredningsområdet	14
Resultat, tolkning och åtgärdsförslag	25
Resultat - Delområde 1	25
Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 1	26
Resultat - Delområde 2	27
Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 2	29
Resultat - Delområde 3	29
Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 3	32
Sammanfattning av åtgärdsförslagen	33
Referenser	36
Tekniska uppgifter	37
Bilaga 1. Schakt- och anläggningsbeskrivningar	38
Bilaga 2. Profilutsnitt	56
Bilaga 3. ¹⁴ C-dateringar	57
Bilaga 4. Fyndlista	60

Omslagsbild: Sensommarbild från Motala ströms sydvästra strandbrink, utredningsområdets avgränsning åt nordost. Foto: Erika Räf, ÖLM.

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum har utfört en arkeologisk utredning etapp 2 samt en arkeologisk förundersökning inom RAÄ 270 och 128. Arbetet utfördes i samband med detaljplanearbete för fastigheten Borg 11:1, södra Himmelstalundsfältet, Borg socken i Norrköpings kommun (se figur 2).

Undersökningsytan delades upp i tre delområden (se figur 3):

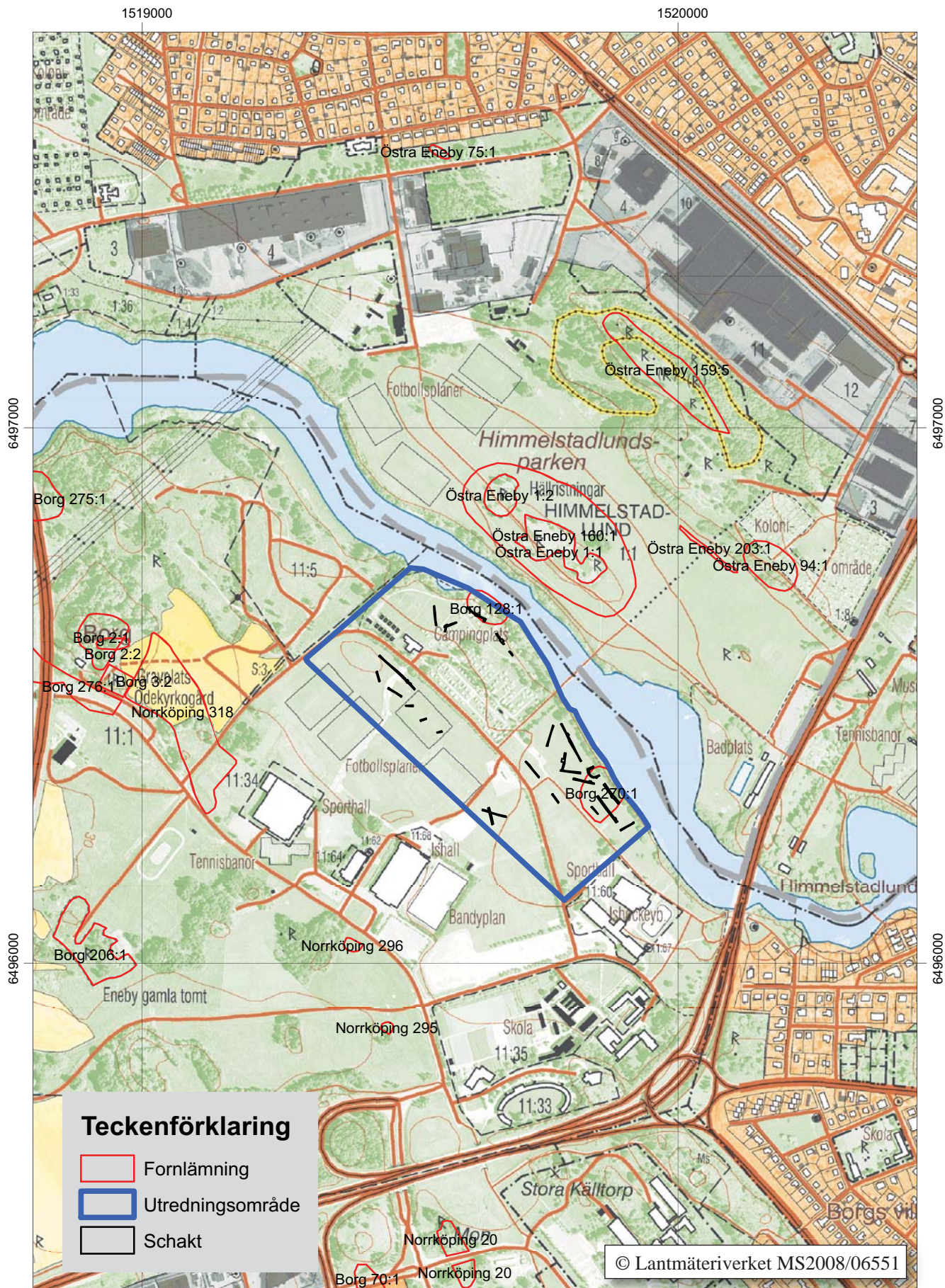
- Delområde 1 omfattade utredningsytans sydöstra del, avgränsad i nordöst av Motala ströms strandbrink. I delområde 1 ingick, förutom utredningen också en förundersökning av fornlämningsområdet som innefattar resterna av Borgs skans (RAÄ 270, Borg sn). I delområde 1 togs 12 schakt upp, 72 anläggningar av främst boplatskaraktär påträffades.
- Delområde 2 inbegrep utredningsytans sydvästra del, delvis bestående av redan nedschaktad mark som används till fotbollsplaner. Det senare innebär att utredningen i delområde 2 fick inskränkas till förmodade orörda ytor. I delområde 2 togs 8 schakt upp, 42 anläggningar av främst boplatskaraktär påträffades.
- Delområde 3 bestod av en campingplats i nordväst; även den intill Motala ströms strand. Här inriktades de arkeologiska insatserna framför allt till fornlämningsområdet runt en hållristning (RAÄ 128, Borg sn), beroende på att campingplatsen var fullbelagd vid utredningstillfället. I område 3 togs 6 schakt upp, 10 anläggningar av främst boplatskaraktär påträffades. RAÄ 128 ska enligt FMIS bestå av en skeppsristning (FMIS, Borgs sn). Den kunde dock inte återfinnas. Däremot påträffades en skålgrop inom ytan för RAÄ 128.

Sammanlagt togs 26 schakt upp. Totalt framkom ca 120 anläggningar, bl a bestående av 3 vattenhål/brunnar, 18 härdar, 27 stolp- eller störhål, 28 gropar och 23 diken. Övriga anläggningar bestod främst av möjliga lager och mörkfärgningar. Fyndmaterialet var begränsat; förutom yngre material bestående av tegel- och fajansfragment och yngre rödgods, bestod det främst av mindre mängder av bränd lera samt ett fragment av ett möjligt finrabbat keramikkarl.

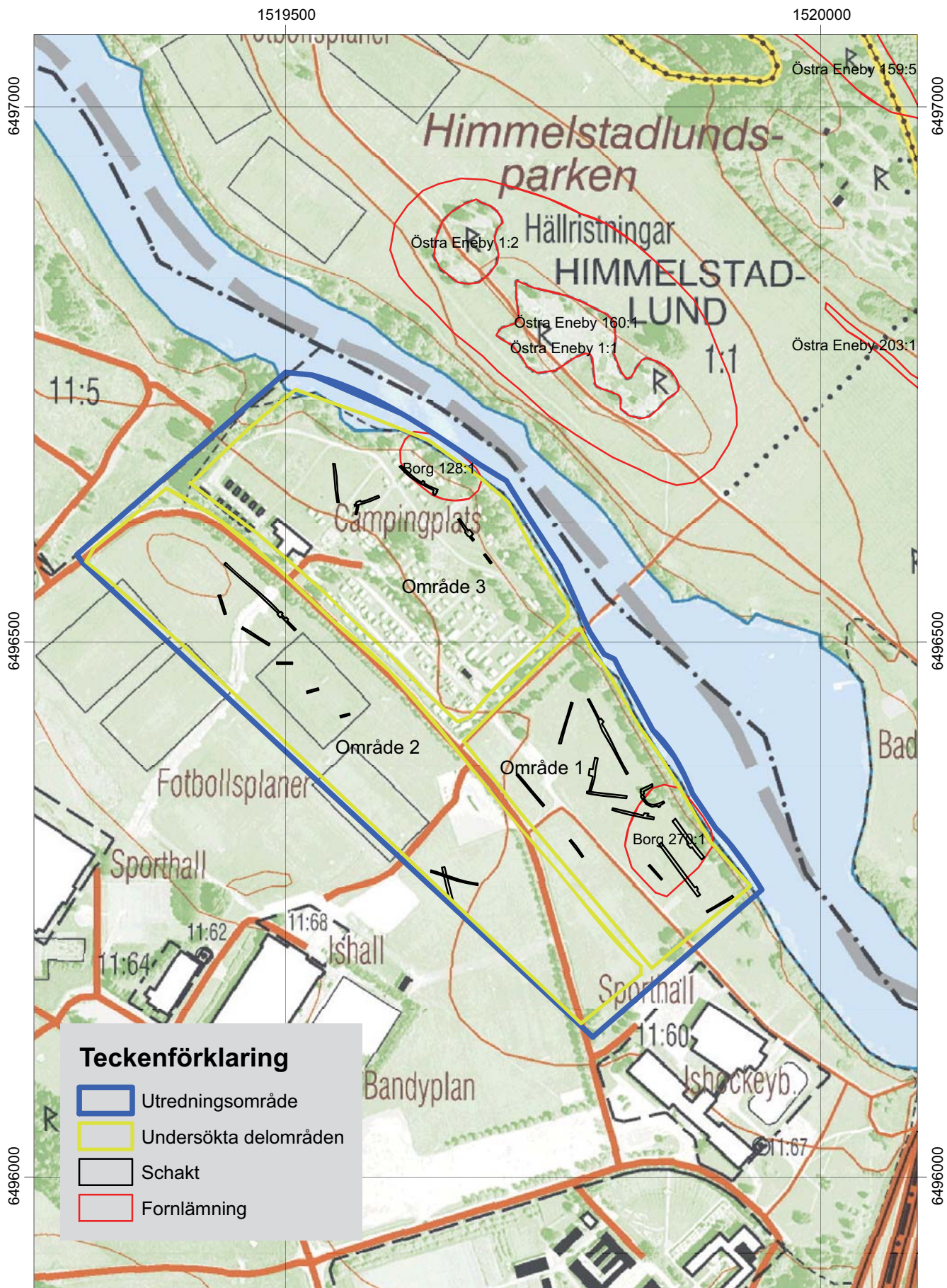
Fyra kolprov från tre härdar och ett vattenhål har ¹⁴C-analyserats vid Ångströmlaboratoriet i Uppsala. Ett av proven daterades till övergången mellan yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder, de övriga gav järnåldersdateringar i spannet från folkvandringstid till och med vendeltid.

Sammanfattningsvis visar utredningen och förundersökningen att det aktuella området är rikt på förhistoriska fornlämningar, främst av boplatskaraktär. En exploatering av området kräver därför vidare arkeologiska undersökningar.

Erika Räf
antikvarie

Figur 2. Utsnitt ur digitala Fastighetskartan (8G9d och 8G9e) med utredningsområdet, grävda schakt samt fornlämningar markerade. Skala 1: 10 000

Figur 3. Utsnitt ur digitala Fastighetskartan (8G9d och 8G9e) med utredningsområdets indelning i tre delområden, grävda schakt samt fornlämningarna markerade. Skala 1: 5000

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde i augusti och september 2010 en arkeologisk utredning etapp 2 samt en arkeologisk förundersökning inom resterna av Borgs skans (RAÄ 270) och intill en hällristning (RAÄ 128). Arbetet utfördes i samband med detaljplanearbete för fastigheten Borg 11:1, södra Himmelstalundsfältet, Norrköpings stad och kommun. De arkeologiska insatserna föregicks av en utredning, etapp 1 utförd av Östergötlands länsmuseum 2009. Den omfattade kart- och arkivstudier samt specialinventering. Utredningen kunde då identifiera två möjliga boplatzlägen inom det nu aktuella exploateringsområdet (Feldt, Persson & Svarvar 2009), vilket ledde till den nu utförda andra etappen av utredningen. Inför detaljplanearbetet krävdes även en förundersökning av ovan nämnda fornlämningar.

Utredningen och förundersökningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen Östergötland. Uppdragsgivare var Hyresbostäder i Norrköping AB, som även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för fältarbetet samt för utformandet av rapporten är undertecknad. I fältarbetet deltog även antikvarie Mats Magnusson.

Fornlämningsskildern i området

Landskapet i området är präglad av den förkastningslinje som löper genom Östergötland från Motala i väster till Bråviken i öster. Här möts lands- och vattenvägarna. I närheten finns sjön Glan. I norr och nordväst tar Östergötlands bergslag vid. Utredningsområdet ligger inom vad som tidigare varit ett utpräglat jordbrukslandskap med öppen slättbygd som bryts av små låga morän- och bergkullar. De historiska kartorna från 1600- och 1700-talen visar att det aktuella utredningsområdet har varit odlad under lång tid. Samma bild ger häradskartan från 1868-77 och den äldre ekonomiska kartan från 1947 (figur 4 och 5). 1940-talskartan visar dock att en industri i form av ett tegelbruk med lertäkter anlagts omedelbart nordväst om det aktuella området. AB Murstens tegelbruk etablerades 1897 och var i drift fram till 1950 (Riksintresbeskrivning 2001:38).

Genom närheten till Norrköping har landskapsbildern inom området kraftigt förändrats under de senaste 50 åren. Idrottsanläggningar, vägar och industriområden har tillkommit. Idag gränsar det aktuella utredningsområdet till Norrköpings växande sporthallsområde.

De aktuella arkeologiska insatserna berörde direkt två fornlämningar, belägna invid Motala ströms södra

strandkant. De utgörs dels av en hällristning i form av en skeppsrättning (RAÄ 128) vilken varken kunde återfinnas vid den reviderade inventeringen 1979 eller vid utredningens första etapp 2009, dels en skans (RAÄ 270) som går under benämningen Borgs skans. Spåren efter den senare utgörs av en jordvall och återfinns även i det historiska kartmaterialet. Sockennamnet Borg härstammar sannolikt från ordet borg i betydelsen 'befäst anläggning' och möjligen är det Borgs skans som ursprungligen har åsyftats (figur 6 och 7; FMIS, Borgs sn; Feldt, Persson & Svarvar 2009).

Utredningsområdet i sin helhet är beläget i en mycket fornlämningsrik trakt som räknas till ett av Östergötlands tre centralområden redan under bronsålder. Norr om Motala ström finns ett av Sveriges viktigaste hällristningsområden (RAÄ 1, Östra Eneby sn) med norra Europas figurrikaste häll som innehåller mer än 1500 ristningar. I samma område har även Himmelstad bytomt (RAÄ 160, Östra Eneby sn) legat.

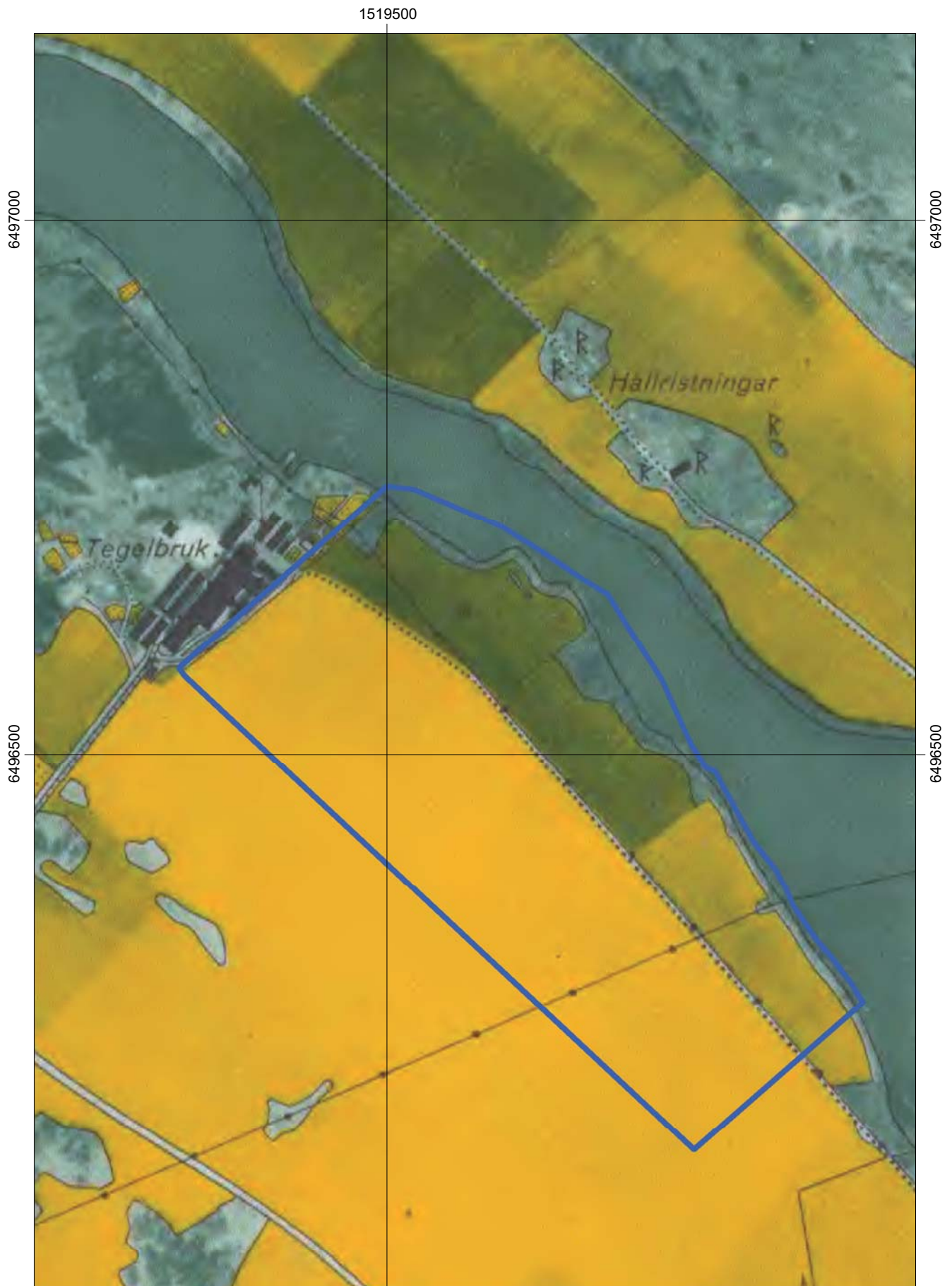
Söder om strömmen finns flera registrerade fornlämningar i närområdet till den aktuella utredningstanken. Cirka 250 meter sydväst om utredningsområdet är en skålgropsförekomst registrerad (RAÄ 181, Borgs sn). Stora undersökningar utfördes i samband med nydragningen av E4:an förbi Norrköping på 1990-talet. De resulterade bl a i två boplatser (RAÄ 275 och 276), som ligger cirka 800 meter väster om utredningsområdet. RAÄ 275 innehöll härdar, stolphål, kokgropar och skärvstensflak och boplatserna kunde dateras till yngre bronsålder – äldsta delen av förromersk järnålder. Boplatserna RAÄ 276 var mycket omfattande och uppvisade lämningar från senneolitikum till 1500-tal e Kr, med tyngdpunkten förlagd till en stormannagård från yngre järnålder/medeltid (Lindeblad & Nielsen 1997).

Boplatserna RAÄ 276 ansluter geografiskt till Borgs ödekyrkogård (RAÄ 3) och Borgs bytomt (RAÄ 1) och visar att bebyggelsen på platsen har lång kontinuitet, med början på 600-talet. Vid undersökningen av RAÄ 276 påträffades bland annat en byggnad som sannolikt varit knuten till den förkristna offerkulten under sen vikingatid. Undersökningarna vid Borg har också ingått i en större studie av stormannagårdar under yngre järnålder, där Borg har satts in i ett större regionalt och socialt sammanhang (Lindeblad & Nielsen 1997, Lundqvist m fl 1996).

Borgs sockenkyrka uppfördes under medeltiden och var placerad väster och nordväst om Borgs by fram till år 1803 (Riksintresbeskrivning 2001). Kyrkan revs 1802 efter att socknen 1783 slagits sam-

Figur 4. Rektifierat utsnitt ur den häradseconomiska kartan från 1868 - 77, blad Styrstad och Norrköping, med utredningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Figur 5. Rektifierat utsnitt ur den äldre ekonomiska kartan från 1947, blad 8G9d och 8G9e, med utredningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Figur 6. Utsnitt ur karta från 1650 (LMS D12-4:D2:45-9), som visar Borgs skans (inringad).

Figur 7. Utsnitt ur ägomätning av Borg 1700 (LMS D12-4:2) som visar Borgs skans (inringad).

man med Löts socken och man enats om att bygga en gemensam kyrka. Kvar på platsen finns ödekyrkogården med ett gravkapell för landshövdingen och friherren Lars Eldstierna, uppfört 1894 (RAÄ 3; se även Feldt, Persson & Svarvar 2009).

På 1650-talet fanns sex gårdar samt ett ryttartorp i Borgs by. År 1666 förlänades tre gårdar i byn till landshövdingen Lars Eldstjärna men ännu 1683 noteras att egendomen fortfarande var bebyggd med "bondehus". Mot slutet av 1600-talet avhystes byn och Eldstierna lät uppföra sitt säteri. Dess huvudbyggnad placerades på höjden norr om nuvarande mangårdsbyggnad i Borg (Riksintressebeskrivning 2001; Feldt, Persson & Svarvar 2009).

Strax norr om den undersökta boplaten RAÄ 276 finns boplatområdet RAÄ 2:2 vilket har registrerats utifrån fyndet av en härd och ett sotigt kulturlager som påträffats i samband med en antikvarisk kontroll (Lindeblad 1993). RAÄ 2:1 utgörs av en husgrund, som enligt utredningen från 2009 tidigare felaktigt har bedömts höra till Borgs prästgård (Feldt, Persson & Svarvar 2009 med ref.)

Norr och nordost om fornlämningskomplexet kring Borgs by finns även en fyndplats för en tjockackig slipad grönstensyxa (RAÄ 116) vilken kan dateras till perioden neolitisk tid, omkring 3000 f Kr, samt två milstolpar (RAÄ 112) som vid den reviderade inventeringen 1979 var placerade på gatukontorets lokala upplagsplats.

Cirka 200 meter sydväst om det aktuella utredningsområdets begränsning har ett större område utretts och undersökts. I området påträffades boplatlämningar på två mindre ytor, RAÄ 295 och 296 (Norrköpings stad). Lämningsarna bestod av härdar och gropar och kunde dateras till bronsålder och folkvandringstid (Nilsson 2008b, 2009). Ytterligare en utredning har utförts söder om utredningsområdet, inför byggandet av en multisportarena (Nilsson 2007). Strax intill denna har en förundersökning inför en skatepark genomförts (Nilsson 2008a). Inte på någon av dessa ytor framkom några spår av fast fornlämning.

Tidigare utredningar och undersökningar inom utredningsområdet

Vid en arkeologisk utredning inför schaktning för tele över Himmelstalunds sportfält öppnades 35 sökschakt längs en 1 km lång sträcka. Inget av arkeologiskt intresse framkom i schakten (Nielsen 1993). Vid en schaktning för fjärrvärmekulvert över sportfältet genomfördes en antikvarisk kontroll (Nilsson 2003). Vid denna framkom inga spår av fast fornlämning.

Inom ramen för forskningsprojektet "Marknadsplatser och stormannagårdar under yngre järnålder" genomfördes en mindre sökschaktsgrävning inom RAÄ 270, Borgs skans (Lindeblad 1994). Syftet med undersökningen var att datera och om möjligt funktionsbestämma anläggningen. Kol från ett lager i botten av den omgärdande vallen daterades till folkvandringstid, 600-660 e Kr. I schakten påträffades skärvor av förhistorisk keramik, flinta och brända ben (Lindeblad 1994;1996).

Karin Lindeblad, arkeolog på Riksantikvarieämbetet, UV Öst har vänligen låtit mig ta del av plan- och profilritningarna från sökschaktsgrävningarna av skansen. Figur 9 visar planen över skansens vallar, såsom de uppfattades 1994. Vallarna är inritade på fastighetskartan tillsammans med sökschakten från 1994 och med schakten från nu den aktuella utredningen/undersökningen. Observera att planen över skansvallarna är inritad på fri hand av undertecknad; en tillfredsställande rektifiering var inte möjlig att göra. Figur 11 är en renritning av en schaktprofil från skansen, där kolprovet togs.

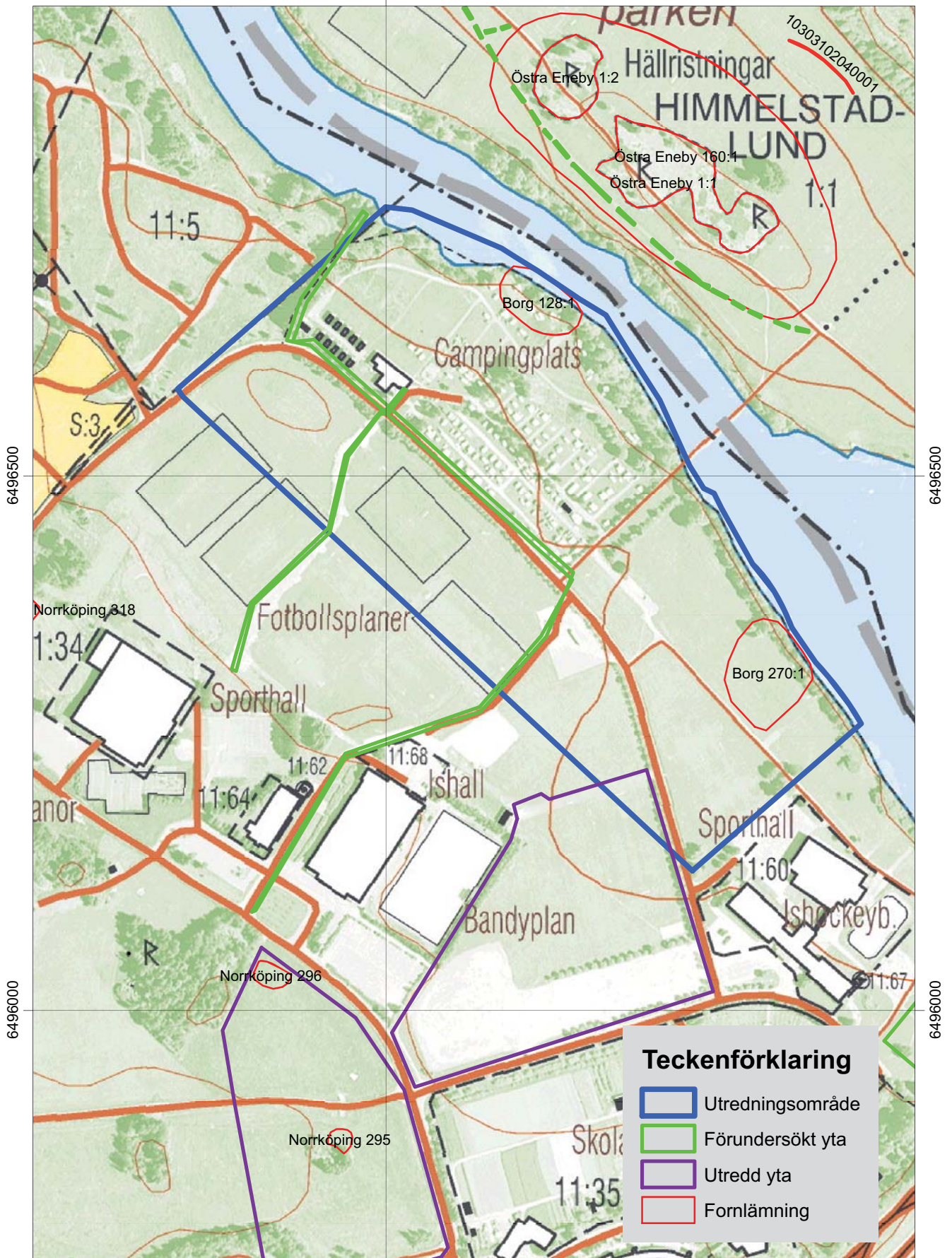
Syfte och frågeställningar

Syftet med utredningen etapp 2 och förundersökningen var att fastställa huruvida fast fornlämning berörs av den planerade exploateringen. Lämningsarna som påträffades vid utredningen och förundersökningen skulle dokumenteras avseende karaktär och utbredning.

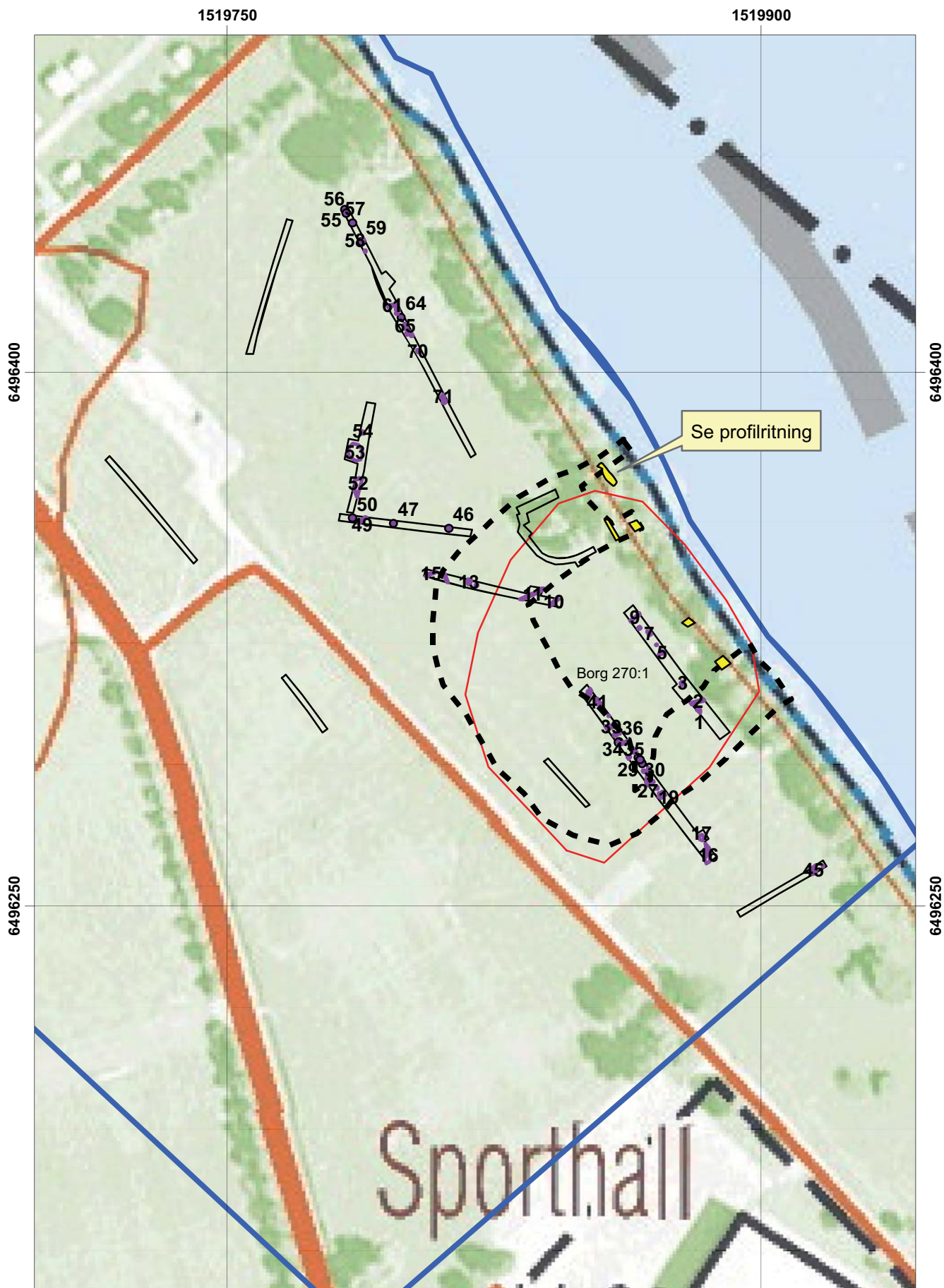
Utredningens och förundersökningens resultat ska vid eventuell framtida exploatering kunna ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet, samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens fortsatta planeringsarbete. Utifrån resultatet av undersökningarna ska förslag ges på vidare arkeologiska åtgärder på de ytor där fornlämning är belägen inför en eventuell exploatering.

Till den arkeologiska förundersökningen hörde följande specifika frågeställningar:

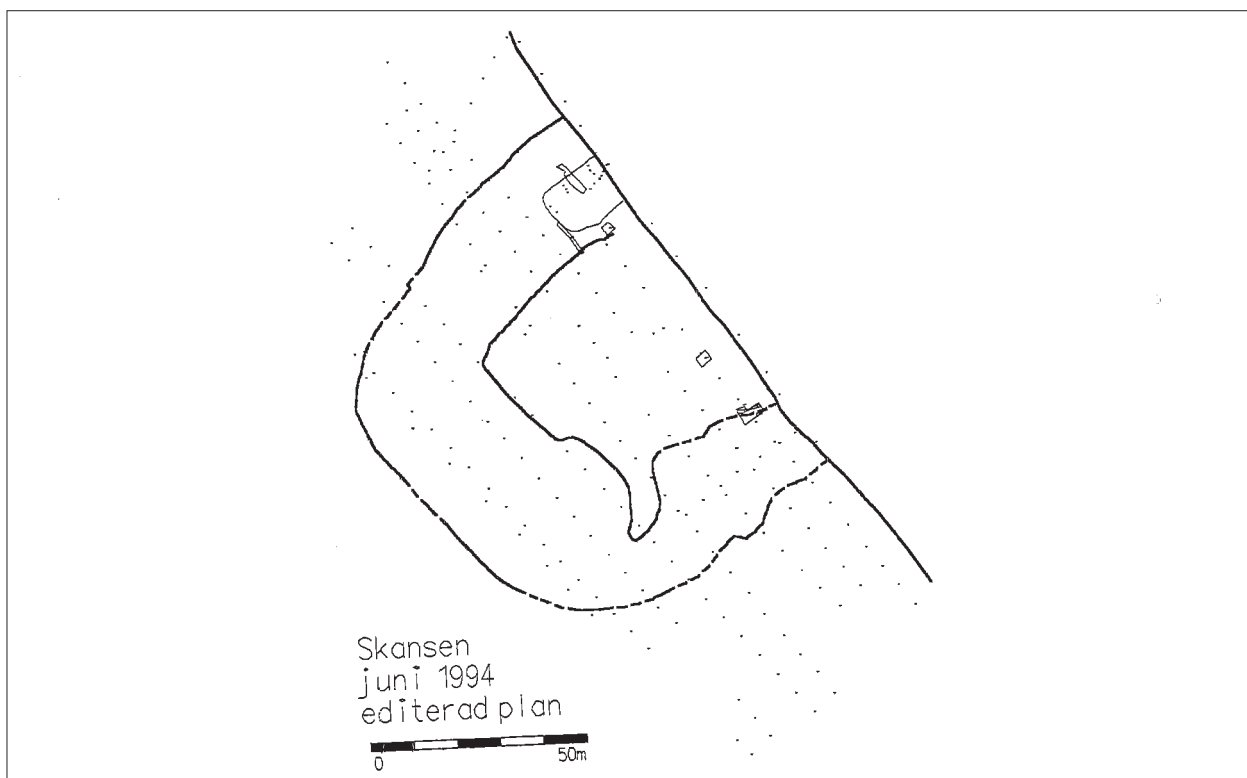
- Finns det anläggningar utanför skansområdet RAÄ 270 som tillhör någon av de två anläggningsfaserna?
- Går det att återfinna hållristningen RAÄ 128 och finns det andra anläggningar intill denna fornlämning?
- Omfattar övriga ytor några fornlämnings- och vad har de i så fall för datering, karaktär och utbredning?

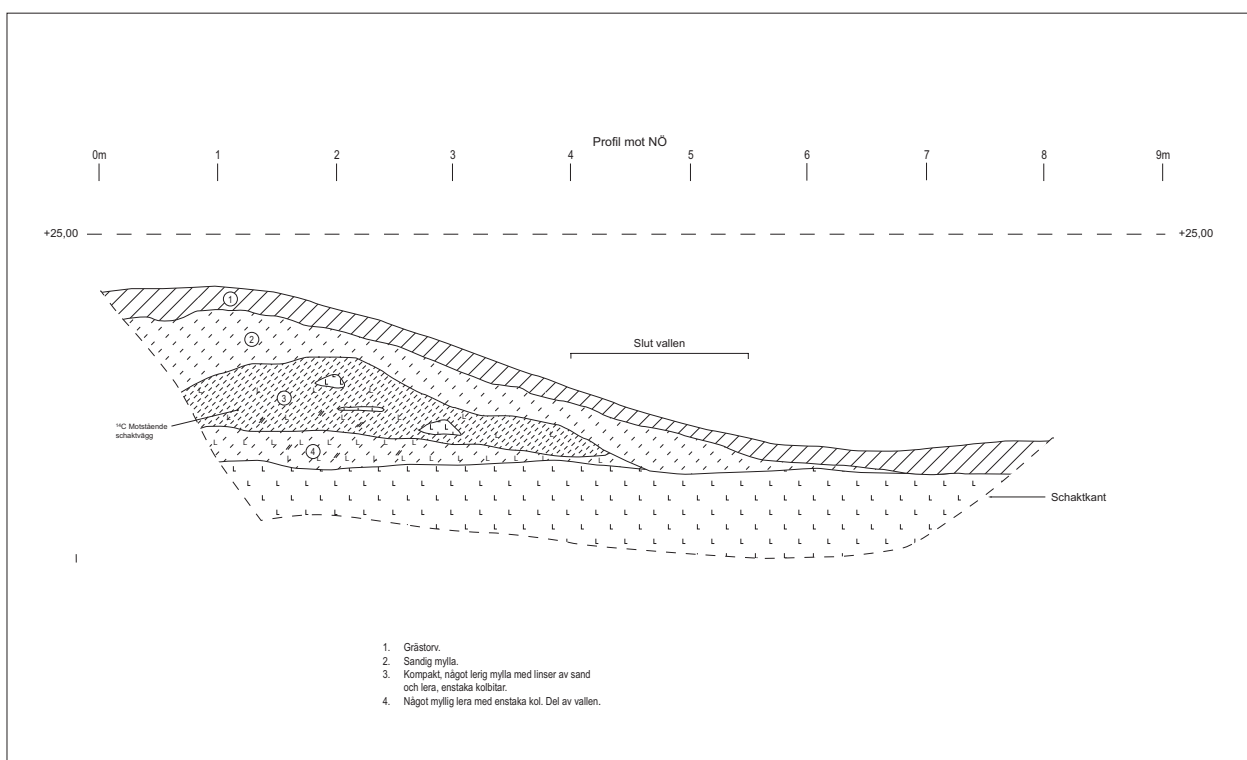
Figur 8. Utdrag ur digitala Fastighetskartan (8G9d och 8G9e) med utredningsytan samt tidigare utredningar och förundersökningar i området markerade. Skala: 1:5000.

Figur 9. Området vid Borgs skans med planen från 1994 inritad på frihand på ett utsnitt av Fastighetskartan (8G9d och 8G9e). Sökschakten från 1994 och schakten från den aktuella förundersökningen 2010 är också inlagda. Skala 1:1 500.

Figur 10. Originalplanen över Borgs skans från 1994. Ritning RAÄ UV Öst

Figur 11. Schaktprofil från 1994 års grävning av Borgs skans. Renritning av Johan Levin, ÖLM efter originalritning RAÄ UV Öst.

Metod och dokumentation

Utredningen etapp 2 och förundersökningen utfördes som sökschaktsgrävning med grävmaskin.

Vid utredningen/förundersökningen togs 26 sökschakt upp med grävmaskin. Över 120 anläggningar framkom. Schakten och anläggningarna mättes in med RTK-GPS. När så ansågs befogat dokumenterades även anläggningarna med fotografering. Inga anläggningar undersöktes. Enbart schaktprofiler ritades. Ett antal kolprov togs, främst ur härdar, varav fyra har analyserats på Ångströmlaboratoriet i Uppsala.

Fynden har registrerats i SOFI, Östergötlands läns-museums fynddatabas och förvaras på Östergötlands Länsmuseum i väntan på fyndfördelning. Det övriga dokumentationsmaterialet i form av digitala inmätningar, fältdagbok, ritningar och digitala fotografier förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Beskrivning av utredningsområdet

Den totala utredda ytan är ca 220 000 m², d v s 22 ha och består till största delen av öppna gräsytor och

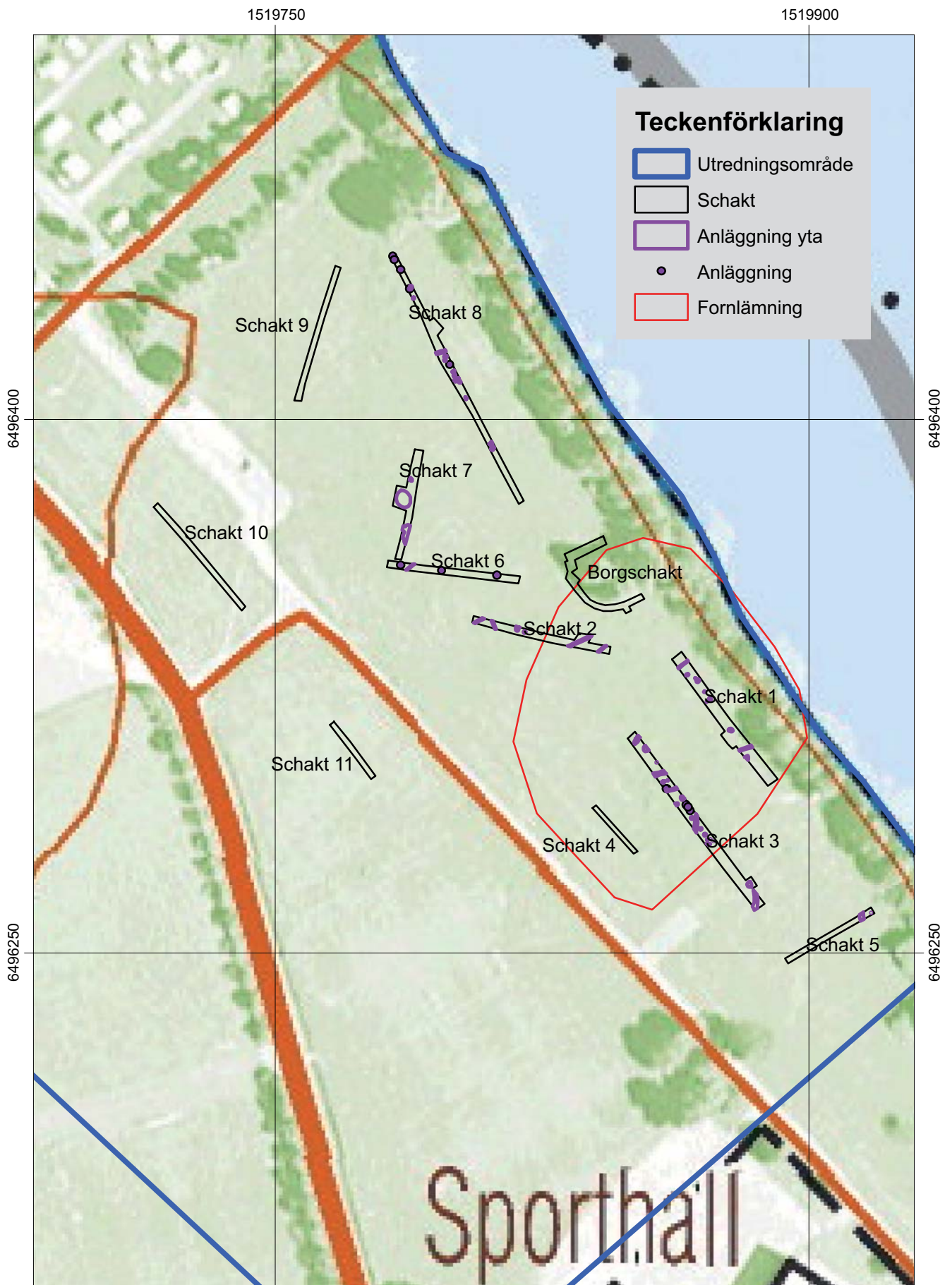
fotbollsplaner, genomkorsat av en mindre körväg samt flera gång- och cykelstigar. Området avgränsas i nordöst av Motala ström, i sydöst och sydväst av fotbollsplaner och sporthallar. Den nordvästra delen av det undersökta området består av en campingplats, vars gräns åt nordväst, tillsammans med en väg, sammanfaller med gränsen för utredningsområdet.

Den undersökta ytan delades upp i tre delområden. *Delområde 1* omfattade utredningsytans sydöstra del, avgränsad i nordöst av Motala ströms strandbrink. I delområde 1 ingick, förutom utredningen, också en förundersökning av fornlämningsområdet runt resterna av Borgs skans (RAÄ 270, Borg sn).

Området består av gräsplaner, genomkorsat av en gång- och cykelväg. I nordost, intill den branta strandbrinken växer en tät lövträdsridå. Även åt nordväst avgränsas ytan av en trädrådå, intill en cykelbro över strömmen. Markytan sluttar svagt ner mot väster och sydväst, där det också är markant sankare mark. Det var särskilt tydligt efter regnväder, då vattnet stod kvar uppe på markytan i den sydvästra delen av området.

Figur 12. Delområde 1 mot SÖ. Schakt 1 och 3-5 under igenläggning. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 13. Delområde 1. Skala 1:1500

Figur 14. Delområde 1 mot NV. Schakt 6-7 i förgrunden. Foto: Erika Räf, ÖLM

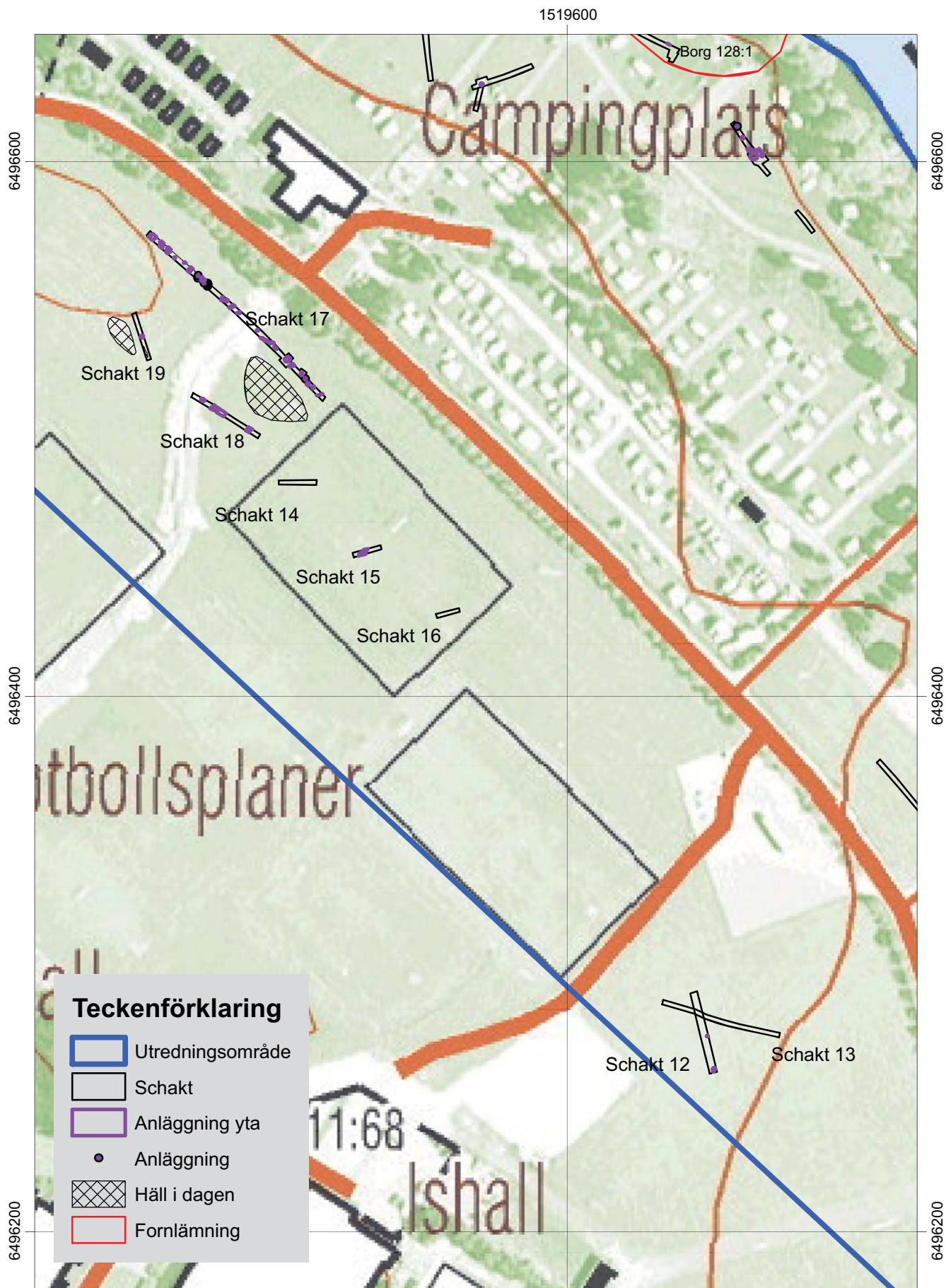
Figur 15. Delområde 1 mot SV. Schakt 2 i förgrunden. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 16. Delområde 1 mot V. Schakt 6 i förgrunden. I schaktet är den sankna marken i områdets västra del tydlig. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 17. Delområde 1 mot öster, ner mot Motala ström. "Borgschaktet" syns vid träddridån intill strömbrinken. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 18. Delområde 2. Skala 1:2000

Delområde 2 inbegrep utredningsytans sydvästra del. Området består av öppen gräsmark på en något mer höglänt yta, som sluttar ner mot strömmen i nordöst. Längst i nordväst är flera låga berghällar belägna. Det utredda området består till stora delar av redan nedschaktad mark som används till fotbollsplaner. Det senare innebär att utredningen i delområde 2 fick inskränkas till förmodade orörda ytor.

I nordost avgränsas delområde 2 av en körväg, ytterligare en mindre vägsträcka går i sydvästlig-nordöstlig riktning genom området. Fastighetskartan visar också att en väg har gått i sydvästlig-nordöstlig riktning i det nordvästra hörnet av området. Den senare var inte synlig ovan mark. Söderut, utanför området, ligger flera större fotbollsplaner och sporthallar.

*Figur 19. Delområde 2 mot SÖ. De igenlagda schakten 12 -13 i förgrunden.
Foto: Erika Räf, ÖLM*

Figur 20. Delområde 2 mot NV. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 21. Delområde 2 mot SÖ. Schakt 14-16 i förgrunden. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 22. Delområde 2 mot NV. Schakt 14 i förgrunden, Schakt 17 under grävning. Foto: Erika Räf, ÖLM

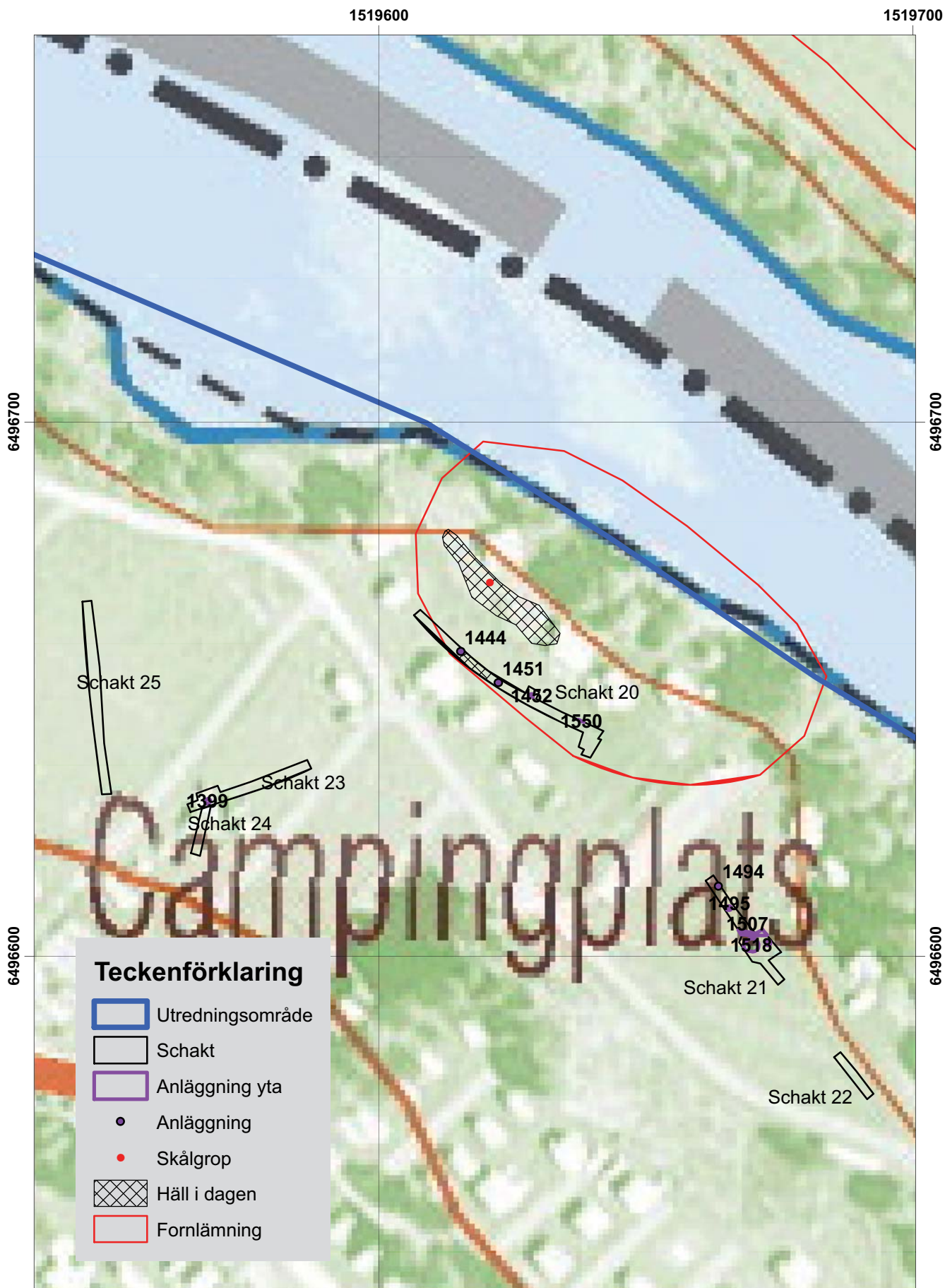
Delområde 3 bestod av en campingplats i nordväst, med gränsen vid strömmens strand. Eftersom campingplatsen var fullbelagd vid utredningstillfället fick de arkeologiska insatserna framför allt inriktas på fornlämningsområdet runt en hällristning (RAÄ 128, Borg sn).

Campingen är belägen på en öppen gräsplan som sluttar ner mot strömmen i nordöst. På vissa partier

ger sluttningen ett recent terrasserat intryck. Inom ett ca 200 x 40 meter stort område, intill RAÄ 128 närmast strömmen, planar marken ut. Vid RAÄ 128 är flera låga berghällar belägna. Runt hällarna är marken relativt sank, vilket även gäller ytan längre åt sydost. Längst ner vid stranden växer en lövträdsridå intill hällmarker.

Figur 23. Inom fornlämningytan runt RAÄ 128. Den gula pinnen markerar hällen med en skålgrop. Mot NV. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 24. Delområde 3. Skala 1:1000.

Figur 25. Delområde 3. Största delen av campingen kunde inte undersökas efter som den var fullbelagd med husvagnar. Mot SV. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 26. Delområde 3. Campingens reception och stugområde mot SV. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 27. Delområde 3. Vid Motala ström var vegetationen tät. Mot NV. Foto: Erika Räf, ÖLM

Resultat, tolkning och åtgärdsförslag

Resultat - Delområde 1

I delområde 1 togs 12 schakt upp. I sex av dem (schakt 1 – 3, 5 – 8) påträffades totalt 72 anläggningar, främst av boplatsskikt. Samtliga schakt med anläggningar låg inom eller i anslutning till området för Borgs skans, RAÄ 270. Jordarten i schakten skiftade mellan silt, sand och lera. De sandiga och siltiga partierna fanns företrädesvis i de östliga och västliga schakten, med ett tydlig stråk där emellan av sankare, lerigare mark. Stråket gick i nordöstlig – sydvästlig riktning, med en bredd på ca 50 m. I detta sankare parti påträffades också ett vattenhål eller brunn (A53, S7) som med hjälp av ett kolprov har daterats till 640 – 770 e Kr (2 sigma, 1336±30 BP, Ua-40680), d v s vendeltid. Anläggningen var ca 4,0 x 5,0 meter och bestod i plan av svartbrun lera, med mycket rikligt inslag av skärersten, samt enstaka kolfragment.

Schakt 4, 9, 10 och 11 var anläggningstomma; de två senare visade också att marken sydväst om cykelvägen bestod av ett recent, påfört material respektive mycket sank och blöt mark.

Som tidigare nämnts visar de historiska kartorna att hela det utredda området varit odlingsmark under lång tid. Det avspeglar sig också i anläggningarna och i jordlagren i sökschakten för delområde 1. I schakt 2, 3, 5 samt i nordvästra delen av schakt 8 noterades två tydligt avgränsade matjordslager bestående av brun humös sand, ovanpå undergrunden som bestod av ljus, sandig silt. Ett drygt tiotal möjliga diken påträffades, främst i schakt 1 – 3; även i schakt 5 och 8 framkom diken. Noterbart är att de flesta diken påträffades under matjorden, m a o kan de representera ett äldre odlingsskikt än själva matjordslagren.

I övrigt bestod anläggningarna av ett 20-tal stolphål/störhål, varav tre var stenskodda. Stolphålen i schakt 1, 3 och 8 kan vara lämningar av någon större konstruktion, den troligaste tolkningen är att det är frågan om hägnader, även om man inte kan utesluta att det rör sig om byggnader.

Ett tiotal härdar framkom, de flesta i schakt 3 och 8. De gav alla ett förhistoriskt eller äldre historiskt intryck. I plan innehöll de kolfragment, i några fall skärersten eller bränd lera.

Även ett tiotal gropar påträffades. De var av skiftande karaktär, materialet i plan bestod hos flera av dem av homogent brunfärgad sand vilket kan tyda på ett relativt recent ursprung. Andra gav ett äldre intryck, främst gropar med kolfragment på ytan, i något fall även skärersten (A66, S8). Även A42 i schakt 6 kan ha ett förhistoriskt eller äldre historiskt ursprung. Det var en omfattande grop, ca 1,2 x 1,5 meter stor. Materialet i plan bestod av brun sand med inslag av kolfragment samt rikligt med bränd lera, i ett område på ca 0,4 meter i diameter i anläggningens nordvästra hörn.

Övriga anläggningar bestod av mörkfärgningar utan närmare definition. I schakt 8 påträffades ett betongfundament. Möjligen kan det vara lämningarna efter en äldre kraftledning som enligt den äldre

Figur 28. En härd, A33. Mot N. Foto: Erika Räf, ÖLM.

Figur 29. Schakt 7 med brunnen/vattenhålet A53, som har daterats till vendeltid. Mot V. Foto: Erika Räf, ÖLM

ekonomiska kartan har gått över området i nordöstlig-sydvästlig riktning. Liknande betongfundament kunde anas i gräset omedelbart norr om schakt 8. Fyndmaterialet var begränsat; förutom yngre material bestående av tegel- och skärvor av yngre rödgods och fajans, bestod det av mindre mängder av bränd lera.

Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 1

Som redan har nämnts har det utförts en mindre forskningsgrävning i Borgs skans (se fig 10). Kol från ett lager i botten av den omgärdande vallen har daterats till 600-660 e Kr, d v s vendeltid. I schakten påträffades även skärvor av förhistorisk keramik, flinta och brända ben. Lindeblads tolkning av den vendeltida dateringen är att den kan härröra från jordvallens uppförande och att det i så fall har skett samtidigt med att gården i Borg anlades. Hon jämför också Borgs skans med fornborgen i Odensfors vid Svartån i Ledberg, norr om Linköping. De har båda samma grundplan, en likartad placering i landskapet, med en öppning ut mot respektive vattendrag. En mindre utgrävning av Odensfors på 1930-talet visade att vallen var anlagd direkt på ett boplatlager från 500-talet. Det innebär att Odensforsvallen bör vara uppförd tidigast under folkvandringstid, d v s ungefär

Figur 30. I schakt 8 påträffades bl a ett betongfundament. Mot SÖ. Foto: Erika Räf, ÖLM.

samtidigt med Borgs skans (Nordén 1929; Lindeblad 1996).

Till den arkeologiska förundersökningen av området runt RAÄ 270 hörde frågeställningen om det fanns anläggningar utanför skansområdet som tillhörde någon av Borgs skans anläggningsfaser. Genom datering av vattenhållet/brunnen (A53) till 640 – 770 f Kr kan frågeställningen besvaras jakande; dateringen överensstämmer väl med den från botten av skansens vall. Med andra ord bör vattenhållet/brunnen ha brukats samtidigt som vallens första fas. Även karaktären hos större delen av övriga anläggningar ger ett förhistorisk och/eller äldre historisk intryck, vilket talar för att de kan ha ett samband med vallens uppförande och/eller brukande. Samtidigt kan man inte utesluta att det kan finnas ännu äldre anläggningar inom området. Fynden av flinta från undersökningen 1994 indikerar detta.

Förundersökningen av RAÄ 270 kunde dock inte återfinna några tydliga konstruktioner som kan knytas till själva skansen. Dock ska noteras att det i schakt 6 påträffades en vall-liknande konstruktion (A48) mellan det stenskodda stolphålet A47 och diket A49. Anläggningen, som framkom direkt under grässvålen var en ca 3,5 meter bred vall eller vägbeläggning som löpte i nordsydlig riktning. Materialet bestod av sandigt grus med stort inslag av dm-stora stenar. Även om A47 ligger utanför det nu markerade området för skansens vall kan man inte utesluta att A47 är en del av densamma. Tyvärr mättes inte A48 in, på grund av ett beklagligt missförstånd.

Sammanfattningsvis kan sannolikt flertalet av anläggningarna föras till en eller flera äldre faser av bosättning och/eller odling inom delområde 1, troligen både av förhistoriskt och äldre historiskt ursprung. Undertecknads bedömning är således att en arkeologisk slutundersökning bör föregå en exploatering av delområde 1. Gränserna för slutundersökningen bör följa delområdets gränser, med undantag för ytan sydväst om cykelvägen, som består av påfört recent material respektive mycket sank och blöt mark. Inom den senare ytan behöver inga vidare arkeologiska åtgärder utföras.

Frågeställningarna inför en sådan slutundersökning bör gälla hur de påträffade lämningarna relaterar till Borgs skans; finns det byggnader i området eller andra konstruktioner som kan höra samman med skansen? Finns det äldre bosättningar eller andra strukturer som föregår skansen? En sådan slutundersökning bör i förlängningen också kunna ge ytterligare kunskap i en övergripande diskussion om den sociala och kontextuella strukturen hos stormannagården Borg under yngre järnålder/medeltid; en diskussion som grundas på undersökningarna av Borg på 1990-talet, inklusive forskningsprojektet ”Marknadsplatser och stormannagårdar under yngre järnålder” (Lindeblad

1994; Lindeblad & Nielsen 1997).

Resultat - Delområde 2

I delområde 2 togs åtta schakt upp. I fem av dem (schakt 12, 15, 17 - 19) påträffades totalt 42 anläggningar, främst av boplatskaraktär. De allra flesta av dem framkom i den nordvästligaste delen av delområdet, intill två lägre hällar.

I den sydöstligaste delen av delområdet togs två schakt (S12-13) upp, på en mindre höjd. Här anträffades en grop och två härdar, varav en av härdarna kunde dateras till 410 – 550 e Kr (2 sigma, 1586±30 BP, Ua-40681), d v s folkvandringstid.

Tre mindre schakt (S14 – 16) grävdes på en fotbollsplan, som för närvarande inte används. I schakt 15 dokumenterades fyra olika lager ovanför undergrunden, som bestod av lerig silt. I schaktet framkom ett troligt dike på lagernivå 4, d v s på ett djup av ca 0,45 meter. I diket påträffades bränd lera och förhistorisk keramik, varav en skärva (F2) som möjligen kan vara rabbad (Stilborg, muntligt).

Det nordvästra partiet av delområde 2 består av gräsbevuxen mark, mjukt sluttande i öst-västlig riktning. Här grävdes tre schakt (S17 – 19). Liksom i delområde 1 visar anläggningarnas karaktär och jordlagren i schakten att marken i området har brukats under lång tid.

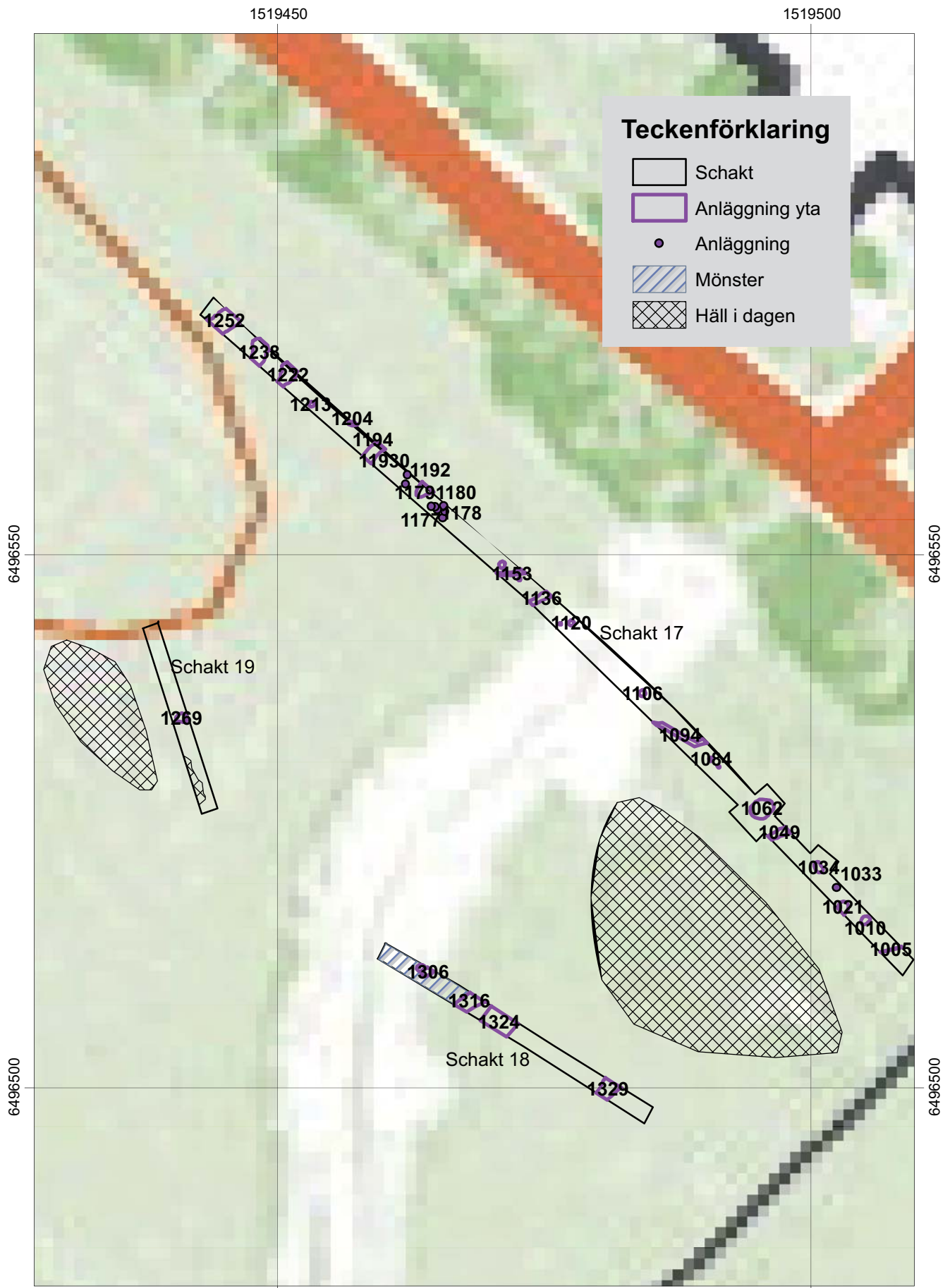
De flesta anläggningarna framkom i schakt 17, närmare bestämt 32 anläggningar och lager, de flesta av boplatskaraktär: sex diken, 12 stolp- eller störhål, sju gropar, ett vattenhål, en härd samt tre mindre lager. Två matjordslager bestående av silt, noterades i schaktprofilen. Undergrunden bestod av gul siltig lera. Matjordslagren tunnades ut åt väster.

De framkomna stolphålen kan vara lämningar efter stängsel, även om man inte kan utesluta att det finns rester av förhistoriska byggnader på platsen.

Härden (A1034) i schakt 17 kunde dateras till 770 – 410 f Kr (2 sigma, 2480±30 BP, Ua-40678), d v s övergången mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder.

I schakt 18:s nordvästra del påträffades på ca 0,4 m djup ett område med märkliga, runda formationer (figur 33). Formationerna kan vara spår av vägbeläggning; deras läge överensstämmer relativt väl med en äldre vägsträckning, som syns tydligt på fastighetskartan. Tre matjordslager av silt framkom i schaktet. Därunder framkom undergrunden som ljus silt. Fem anläggningar och lager påträffades: två gropar, ett dike och två troliga lager.

Schakt 19 grävdes omedelbart norr om en häll. I schaktets sydöstra del framkom hållmarken på ca 0,25 m djup. Materialet i schaktet bestod av ett övre lager med sandig matjord, därunder framkom ett äldre, sandigt odlingslager. Under odlingslagren framkom ett stenigt och grusigt lager ovanpå berghäl-len. En härd påträffades i schaktet.

Figur 31. Schakt 17 – 19, delområde 2. Skala 1:500

Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 2

Utredningens frågeställning gällde om det fanns några fornlämningar på ytorna utanför fornlämningsområdena RAÄ 270 och 128, och i så fall vilken datering, karaktär och utbredning de hade.

Som nämnts tidigare har en antikvarisk kontroll utförts i området, vid schaktning för fjärrvärmekulvert över sportfältet. Vid detta tillfälle framkom inga spår av fast fornlämning. Däremot har två mindre boplatzlämningar (RAÄ 295 och 296) påträffats cirka 200 meter sydväst om utredningsområdets begränsning. Lämningarna, som bestod av härdar och gropar, kunde dateras till bronsålder och folkvandringstid (Nilsson 2008b, 2009).

Utredningen av delområde 2 gav som resultat

- en stor mängd anläggningar av boplatsskaraktär,
- två dateringar till folkvandringstid, respektive yngre bronsålder/äldre förromersk järnålder,
- att en förhistorisk keramikskärva påträffades i ett schakt som grävdes i förmodat omrörd mark (anlagd fotbollsplan).

Figur 32. I nordvästra delen av schakt 18 framkom egendomliga runda mönster. Mot NÖ. Foto: Erika Räf, ÖLM.

Resultatet från utredningen – relaterat till de näraliggande boplatzlämningarna RAÄ 295 och 296 - visar att det finns förhistoriska lämningar, företrädesvis av boplatsskaraktär i delområde 2. Undertecknad gör därför bedömningen att hela delområde 2 bör bli föremål för en arkeologisk förundersökning inför en framtida exploatering.

Frågeställningarna inför en sådan förundersökning bör gälla huruvida det finns flera bosättningsfaser i området - de två dateringarna antyder det – eller om det är frågan om en kontinuerlig bosättning under en lång tid. Även inom detta område är det intressant att sätta lämningarna i relation till stormannagården Borg, utifrån de kunskaper vi redan har om området i stort.

I samband med en förundersökning av delområde 2 bör man också undersöka om hållarna i området innehåller ristningar. Att hållar i Himmelstalundsområdet kan innehålla oupptäckta ristningar visas bl a av att nya hållristningar påträffades vid en förundersökning inför byggandet av trädäck m m vid det stora hållristningsområdet RAÄ 1 (Östra Eneby sn) på norra sidan av strömmen (Nilsson 2008c).

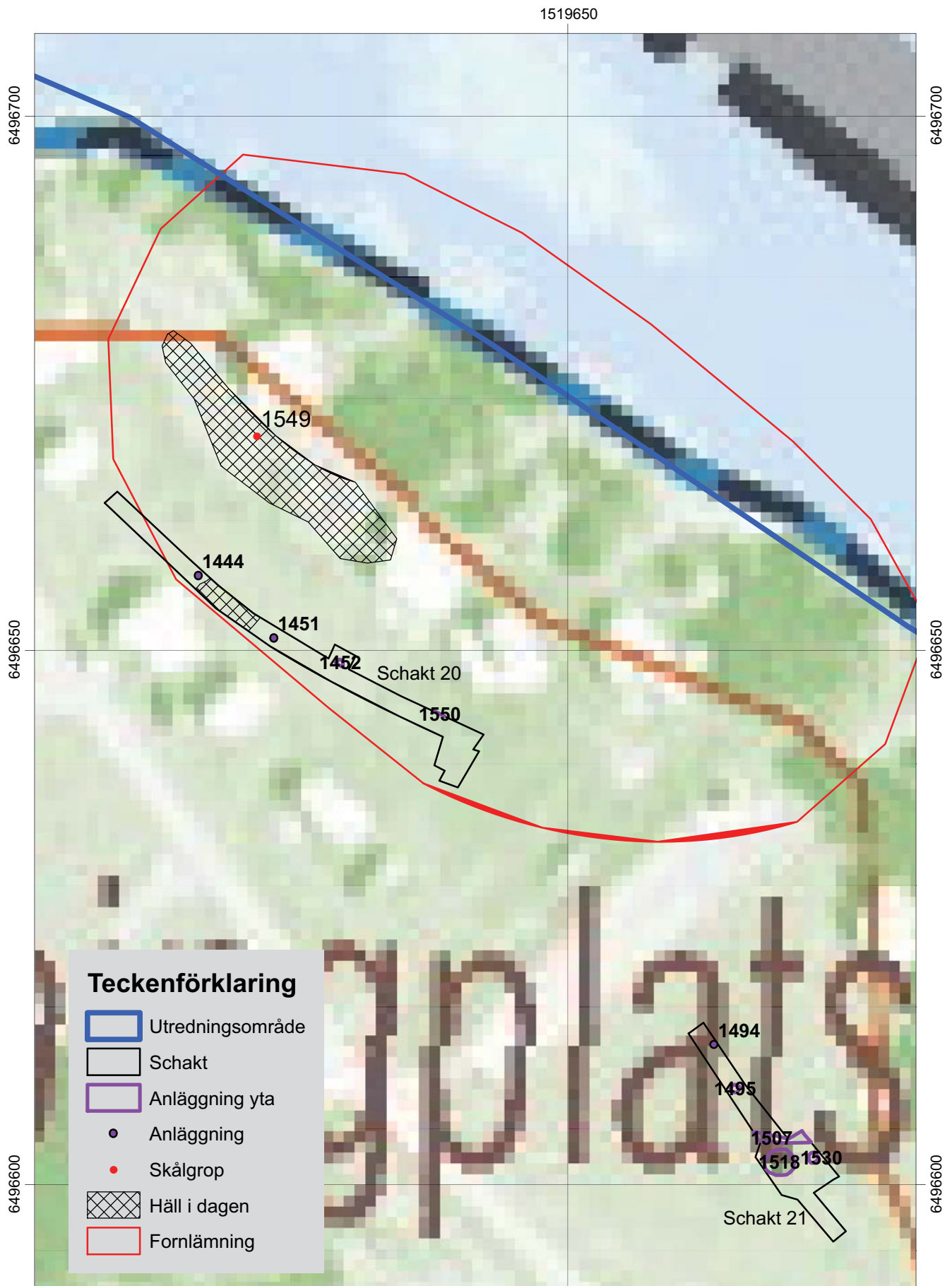
Resultat - Delområde 3

Delområde 3 bestod av en fullbelagd campingplats (figur 24). Det gick därför inte att utföra en tillfredsställande arkeologisk utredning av hela delområdet. De arkeologiska insatserna fick istället främst inriktas på fornlämningsytan runt en hållristning (RAÄ 128, Borg sn).

RAÄ 128 ska enligt FMIS bestå av en skeppsrising (FMIS, Borgs sn). Den kunde dock inte återfinnas. Däremot påträffades en skålgrop på en av hållarna, inom ytan för RAÄ 128. Skålgropen är markerad med punktnummer 1549 på planen över hållområdet (se figur 34). Den var ca 0,1 meter i diameter och ca 0,02 meter djup (se figur 37).

I delområde 3 togs sex schakt upp. I tre av dem (schakt 20, 21, 23) påträffades totalt 10 anläggningar, främst av boplatsskaraktär. Inga fynd påträffades i delområde 3.

Schakt 20 grävdes inom området för RAÄ 128, omedelbart sydväst om hållmark, intill strandbrinken. I mitten av schaktet framkom också hållmarken på ca 0,4 m djup. Den västra halvan av schaktet – runtom hållpartiet – vattenfylldes helt eller delvis på någon dag. Det övre matjordslagret bestod av humöst grus och sand, därunder fanns ett äldre matjordslagret med brun lerig silt; undergrunden bestod av gul lerig silt. Fyra anläggningar påträffades: två härdar och två anläggningar som inte närmare kunde definieras p g a att de var översvämmade vid inmätningen. Härdarna påträffades under det övre matjordslagret och bör ha ett förhistoriskt eller äldre historiskt ursprung.

Figur 33. Schakt 20 – 21 i delområde 3 samt skålgrop och hållar markerade. Skala 1:500.

Figur 34. Schakt 21 blev allt djupare åt sydöst och grävningen fick avbrytas när schaktet började vattenfyllas. Fem anläggningar påträffades, bl a ett vattenhål/brunn (A1518). Mot SÖ. Foto: Erika Räf, ÖLM

Schakt 21 och 22 grävdes i delvis vattensjukt område sydöst om RAÄ 128, intill strandbrinken. I schakt 22 påträffades inget av arkeologiskt intresse. Schakt 21 blev allt djupare åt sydöst och grävningen fick avbrytas när schaktet började vattenfyllas. Fem anläggningar påträffades: ett stolphål, en grop, ett vattenhål eller brunn, en härd samt ett möjligt dike. Åtminstone vattenhålet/brunnen (A1518) samt en av härdarna (A1530) hade en förhistorisk karaktär; båda innehöll skärvig sten.

Schakt 23, 24, 25 grävdes på sluttande gräsmark inom den nordvästra delen av campingen. Materialet i schakten bestod delvis av påförda jordmassor, i form av grusig och stenig, sandig silt. Jordmassorna bör ha använts för att plana ut och terrassera marken för campingen. I schakt 23 påträffades dock en härd (A1399) på ca 0,4 m djup, under matjorden, i ljusbrun sand. Härden har daterats till 575 – 660 e Kr (2 sigma, 1424±30 BP, Ua-40680), d v s övergången mellan folkvandringstid och vendeltid.

Figur 35. Schakt 20. Mot NV. Foto: Erika Räf, ÖLM.

Figur 36. Den påträffade skålgropen. Mot V. Foto: Erika Räf, ÖLM

Tolkningsdiskussion och åtgärdsförslag – Delområde 3

Frågeställningen för delområde 3 gällde om det gick att återfinna hållristningen och om det fanns andra anläggningar intill denna fornlämning.

Förundersökningen visar att hållristningen inte kunde återfinnas, däremot påträffades en skålgrop på en av hållarna. Undersökningen pekar också på att det finns troliga förhistoriska anläggningar, både inom området för RAÄ 128 samt inom det övriga campingområdet. De påträffade anläggningarna bör jämföras med de lämningar som framkommit vid undersökningar invid de näraliggande hållristningsytorna, RAÄ 1 (Östra Eneby sn). Det omfattande hållristningsområdet är beläget på andra sidan Motala ström, cirka 100 meter åt nordöst från RAÄ 128. Vid undersökningarna vid RAÄ 1 påträffades flera boplatslämningar, bl a stolphål som hört till ett treskeppigt hus, vilket daterades till äldre järnålder. Boplatslämningarna innefattade också brunnar, härdar, en ugn och gropar m m, även dessa från äldre järnålder (Ericsson & Nilsson 2007). Jämförelsen ger vid handen att man kan förvänta lämningar även från yngre perioder in-

till hållristningsområdena i Himmelstalundstrakten, vilket den nu aktuella utredningen/förundersökningen har visat.

Undertecknad gör därför bedömningen

- att en arkeologisk slutundersökning av fornlämningsområdet för RAÄ 128 bör utföras före en exploatering
- att hela det övriga campingområdet bör bli föremål för en arkeologisk förundersökning före en exploatering. Den påträffade vendeltida härden visar att möjligheten är stor att flera lämningar finns under markytan. Området måste då utrymmas och göras tillgänglig för grävmaskin och schaktning över hela ytan.

Frågeställningarna inför en slutundersökning/förundersökning kan gälla huruvida det finns flera bosättningsfaser i området eller om det är frågan om en kontinuerlig bosättning under en lång tid. En annan frågeställning gäller om det finns lämningar i

området som direkt anknyter till hällristningarna, dvs lämningar av mer kultisk karaktär. Också inom delområde 3 bör lämningarna sättas i relation till stormannagården Borg, utifrån de kunskaper vi redan har om området i stort.

I samband med undersökningarna av delområde 3 bör man också undersöka hällarna, dels för att om möjligt återfinna skeppsrifningen RAÄ 128, dels undersöka om hällarna innehåller fler ristningar. Den påträffade skålgropen visar att så kan vara fallet.

Sammanfattning av åtgärdsförslagen

För delområde 1 föreslås en arkeologisk slutundersökning före en exploatering. Gränserna för slutundersökningen bör följa delområdets gränser, med undantag för ytan sydväst om cykelvägen, som består av påfört recent material respektive mycket sank och blöt mark.

Frågeställningarna inför en sådan slutundersökning bör främst gälla om de påträffade lämningarna relaterar till Borgs skans eller om det finns det äldre bo-

sättningar eller andra strukturer som föregår skansen? En sådan slutundersökning bör i förlängningen också kunna ge ytterligare kunskap i vår förståelse av stormannagården Borg under yngre järnålder/medeltid.

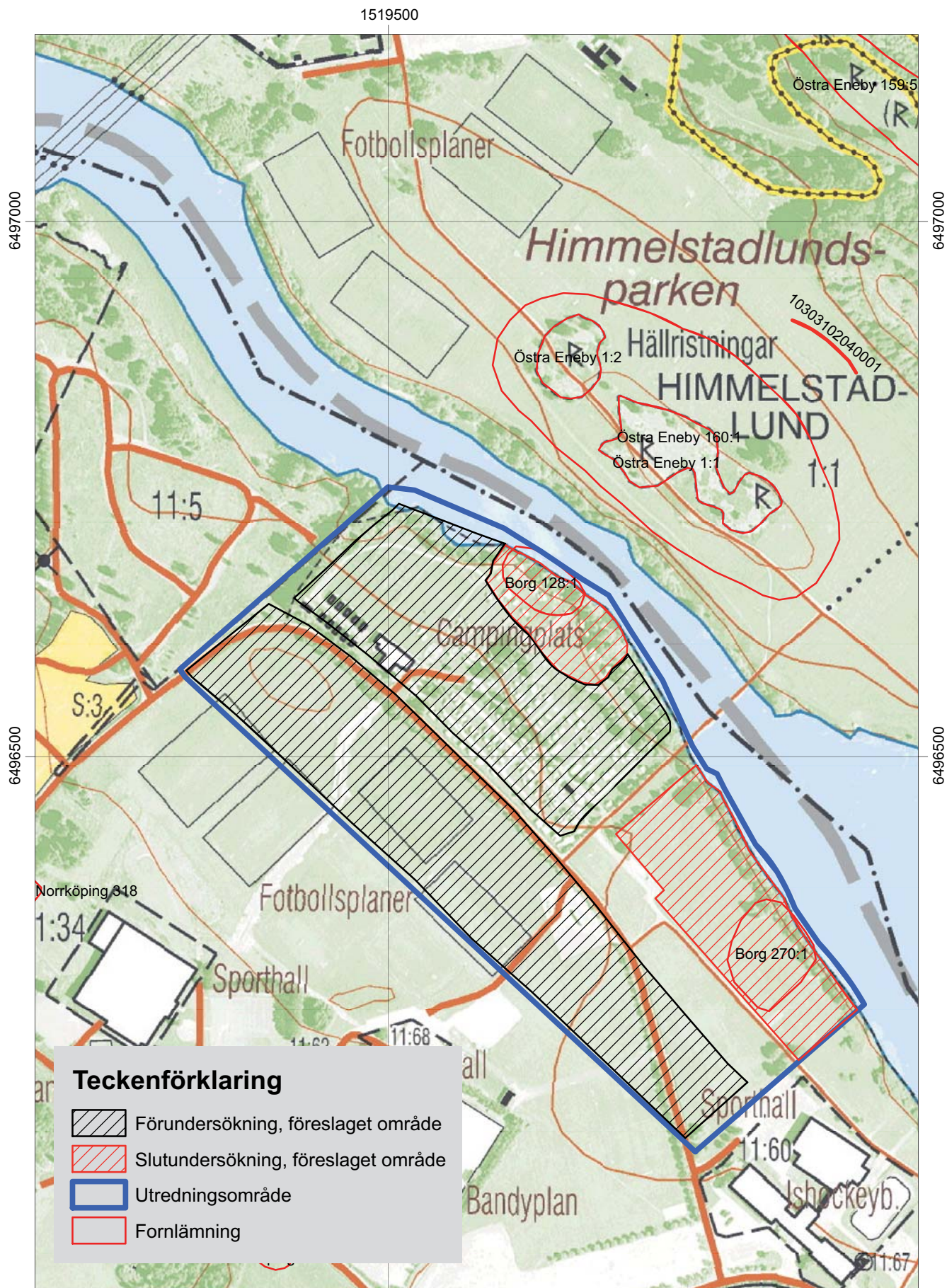
För delområde 2 föreslås en arkeologisk förundersökning inför en framtida exploatering.

Frågeställningarna inför en sådan förundersökning bör gälla huruvida det finns flera bosättningsfaser i området eller om det är frågan om en kontinuerlig bosättning under en lång tid. I samband med en förundersökning av delområde 2 bör man också undersöka om hällarna i området innehåller ristningar.

För delområde 3 föreslås en arkeologisk slutundersökning av fornlämningsområdet för RAÄ 128 samt en arkeologisk förundersökning av den övriga campingytan. Frågeställningarna kan gälla huruvida det finns flera bosättningsfaser i området eller om det är frågan om en kontinuerlig bosättning under en lång tid. I samband med undersökningarna av delområde 3 bör man också undersöka om hällarna innehåller fler ristningar.

Figur 37. Mats Magnusson mäter inläggningar i delområde 1. Foto: Erika Räf, ÖLM

Figur 38. Den utredda ytan med föreslagna förundersökningsområden och slutundersökningsområden markerade. Skala 1:5000.

*Figur 39. Grävmaskinist Johnny Dalevall lägger igen ett av schakten i delområde 1.
Foto: Erika Räf, ÖLM*

Referenser

- Ericsson, A & Nilsson P. 2007. *Hus och brunnar vid Himmelstalunds hällristningsområde*. Arkeologisk förundersökning, del 2 och slutundersökning. Riksantikvarieämbetet. Avdelningen för arkeologiska undersökningar. UV öst. Rapport 2007:64. Linköping.
- Feldt, A-C, Persson, A & Svarvar, K. 2009. *Himmelstalund. Arkeologisk utredning, etapp 1*. Rapport 2009:64. Avdelningen för arkeologi. Östergötlands länsmuseum.
- Lindeblad, K. 1996. Borgs socken – förändringar i tid och rum 200 – 1200 e kr. I: *Slöinge och Borg. Stormansgårdar i öst och väst*. Red. Lundqvist m fl. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar. Skrifter nr 18. Linköping
- Lindeblad K & Nielsen A-L. 1997. *Kungens gods i Borg – om utgrävningarna vid Borgs säteri i Östergötland*. Arkeologisk slutundersökning. Borgs säteri. RAÄ 276, Borgs sn, Norrköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet Rapport UV Linköping 1997:12.
- Lundqvist L, Lindeblad K, Nielsen A-L & Ersgård L. 1996. *Slöinge och Borg. Stormansgårdar i öst och väst*. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar. Skrifter nr 18. Linköping
- Nilsson P. 2003. *Fjärrvärmekulvert på Himmelstalunds sportfält*. Borg 11.1, Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk förundersökning. UV Öst Rapport 2003:46. Riksantikvarieämbetet.
- Nilsson P. 2007. *Multisportarena vid Himmelstalund*. Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk utredning, etapp 2. UV Öst Rapport 2007:79. Riksantikvarieämbetet.
- Nilsson P. 2008a. *Skatepark på Himmelstalunds sportfält*. Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk förundersökning. UV Öst Rapport 2008:30. Riksantikvarieämbetet.
- Nilsson P. 2008b. *Boplatslämningar väster om Vattenverksvägen*. Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk utredning etapp 2. UV Öst Rapport 2008:31. Riksantikvarieämbetet.
- Nilsson, P. 2008c. *Härदार och nyupptäckta hällristningar vid Himmelstalund*. Östra Eneby socken, Norrköpings kommun. Östergötland. Arkeologisk förundersökning. UV Öst Rapport 2008:5. Riksantikvarieämbetet.
- Nilsson P. 2009. *Härदार från bronsålder och folkvandringstid*. RAÄ 295 och 296. Borgs socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Arkeologisk förundersökning. UV Öst Rapport 2009:13. Riksantikvarieämbetet.
- Nordén, A. 1929. *Östergötlands järnålder I:1-2*. Stockholm.
- Riksintressebeskrivning. 2001. *Riksintresse: KE 50-51. Leonardsberg – Himmelstalund – Skälv*. Borgs och Östra Eneby socknar. Norrköpings kommun. Fornminnesregistret för Borg och Östra Eneby socknar. Kulturmiljöenheten.
- Östgötakartan, Länsstyrelsen. <http://gise.lst.se/gise/htm/viewer.asp> 2009-09-02
- Akter från Lantmäteristyrelsens (LMS) och Lantmäterimyndighetens (LMM) arkiv
LMS D12-4:D2:45-9. Geometrisk avmätning. Borg. 1650. Jean de Rogier
LMS D12-4:2. Ägomätning. Borg. 1700. Jakob Johansson Vernsten
Häradsekonomisk karta, 1868-77, RAK id J112-56-11 och J112-56-16
Äldre ekonomisk karta, 1947, blad 8G9d och 8G9e
- Övrigt arkivmaterial
Lindeblad K. 1993. Anmälan om utförd arkeologisk undersökning. Borgs säteri 6702. Lst dnr 220-12272/92. Arkivhandling Östergötlands länsmuseum
- Lindeblad K. 1994. Anmälan om utförd arkeologisk undersökning. RAÄ 270, Borgs skans. Borgs socken. Arkivhandling Östergötlands länsmuseum
- Nielsen A-L. 1993. Anmälan om utförd arkeologisk undersökning. Borgs säteri. Lst dnr 220-10908/93. Arkivhandling Östergötlands länsmuseum
- Muntlig uppgift
Ole Stilborg, docent i laborativ arkeologi, september 2010

Tekniska uppgifter

Fastighet	Borg 11:1
Socken	Borg socken
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 270, RAÄ 128 (Borgs sn)
Ekonomiska kartans blad	8G9d och 8G9e
Koordinater	X6496473 Y1519667
Koordinatsystem	RT-90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning, etapp 2 och förundersökning
Länsstyrelsens dnr	431-24491-09
Länsstyrelsens handläggare	Bertha Amaya
Länsstyrelsens beslut	2009-12-29
ÖLM dnr	490/09
ÖLM projektnr	531036
Uppdragsgivare	Hyresbostäder i Norrköping AB
Kostnadsansvarig	Hyresbostäder i Norrköping AB
Projektledare	Erika Räf
Personal	Mats Magnusson, Johnny Dalevall
Fältarbetstid	2010-08-17 – 2010-09-03
Totalt undersöktes	220 000 m ²
Fynd	ÖLM C4528
Foto	Enbart digitala
Analyser	¹⁴ C-analyser (Ua-40678 – 40681)
Grafik	Erika Räf
Renritning	Johan Levin
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2010:107 © Östergötlands länsmuseum

Bilaga 1. Schakt- och anläggningsbeskrivningar

Delområde 1

Schakt- och anläggningsbeskrivningar:

Borgschakt, schakt 1 - 11

Borgschakt

Bredd: 1,5 m

Längd: 40 m

Djup: ca 0,2 m

Schaktet grävdes i en halvcirkel runt ett lövträdsbevuxet impediment, som åt sydväst stack ut från den likaledes lövträdsbevuxna strandbrinken.

Materialet bestod i den sydöstra delen av humös, sandig silt. Den nordöstra schakthalvan bestod av lera. Inga anläggningar påträffades. I matjorden observerades bitar av tegel och fajans.

Schakt 1

Bredd: 3,0 m

Längd: 45 m

Djup: 0,4 m, varav matjorden ca 0,2 m

Schaktet grävdes i NV – SÖ riktning i gräsmattan längs med den lövträdsbevuxna strandbrinken. Materialet bestod av i huvudsak av sandig silt, med stråk av styv lera i undergrunden. 9 anläggningar påträffades. Fynd: fajans (F11), yngre rödgods (F10)

Anläggningar i schakt 1:

A1

Mörkfärgning

Ca 0,8 x 1,0 m. Anl fortsätter in i S schaktväggen

Material: Humös sand

A2

Dike, SÖ-NV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,4 m brett

A3

Grop

Ca 1,1 x 0,8 m

Material: Humös sand

A4

Stolphål

Ca 0,2 m i diam

Material: Sotig, mörkbrun sand

A5

Grop

Oregelbunden, ca 0,9 x 0,8 m

Material: Sotig, mörkbrun sand

A6

Stolphål

Ca 0,3 m i diam

Material: Mörkbrun sand

A7

Grop

Oregelbunden, ca 1,4 x 0,9 m

Material: Mörkbrun, svagt sotig sand

A8

Mörkfärgning

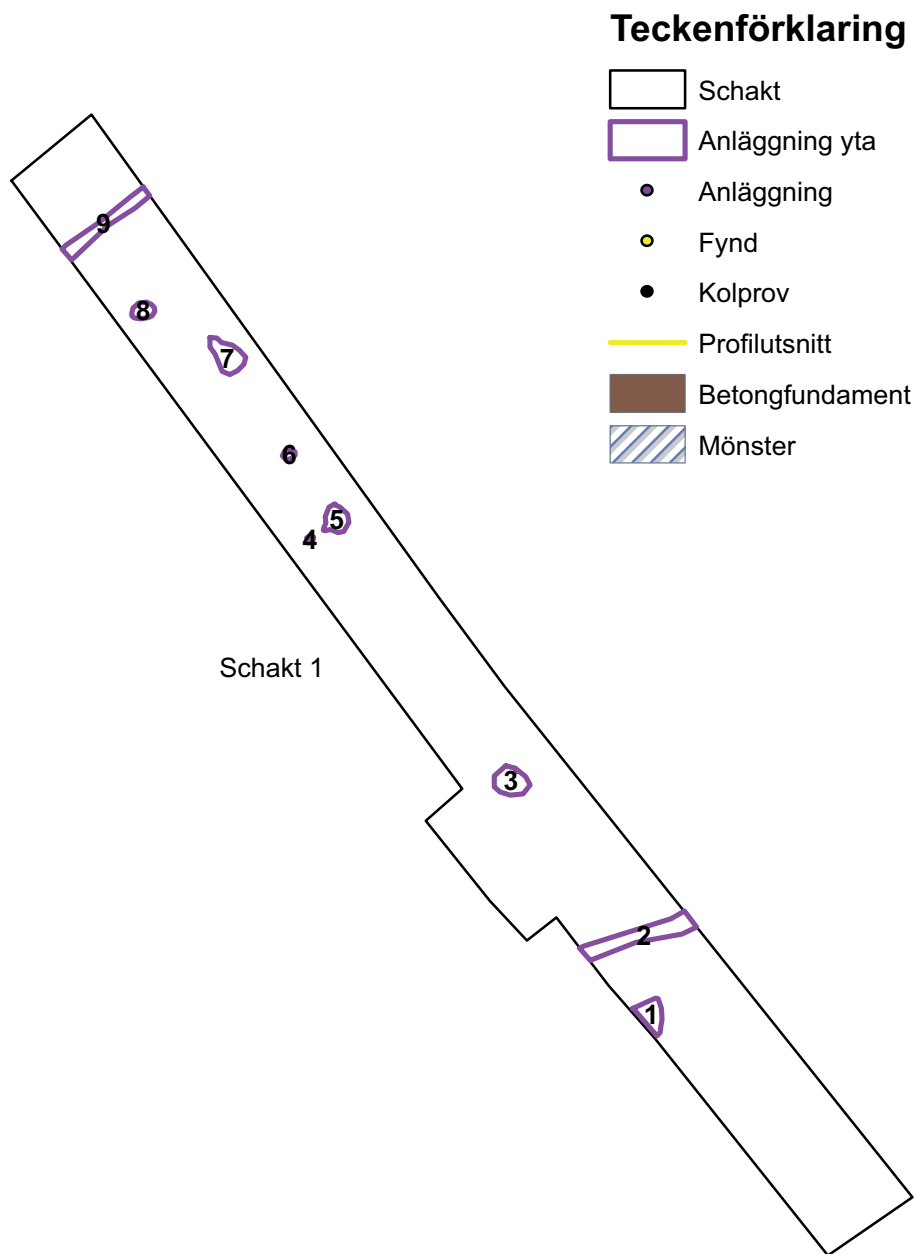
Oregelbunden, ca 0,4 x 0,5 m

A9

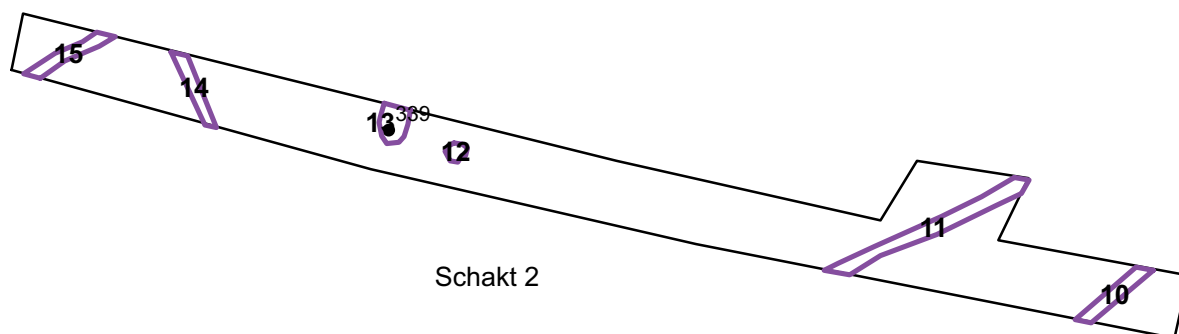
Dike SÖ-NV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,2 m brett

Material: Mörk humös, sandig silt

Figur 40. Schakt 1. Skala 1:250

Figur 41. Schakt 2. Skala 1:250

Schakt 2

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 40 m

Djup: ca 0,3 - 0,4 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i Ö-V riktning. Materialet i schaktet bestod av ett övre lager matjord, ca 0,2 m. Därunder framkom ytterligare ett odlingslager. Odlingslagren bestod av brun humös sand, det undre något hårdare packat. Därunder framkom undergrunden i form av ljus, sandig silt. 6 anläggningar framkom.

Anläggningar i schakt 2:

A10

Dike SSÖ-NNV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,35 m brett

Material: Humös, sandig silt

A11

Dike SSÖ-NNV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,35 m brett

Material: Humös, sandig silt

Bitar av tegel (F8) och fajans observerades i ytan.

A12

Grop

Ca 0,8 x 0,6 m

Material: Mörk humös sand

A13

Härd

Ca 0,9 x 0,8 m, fortsätter in i N schaktkanten

Material: Svagt sotig sand, med inslag av enstaka dm-stora skärvstenar samt kolfragment.

Kolprov: C4528:15 (Pk 339)

A14

Dike SSÖ-NNV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,3 m brett

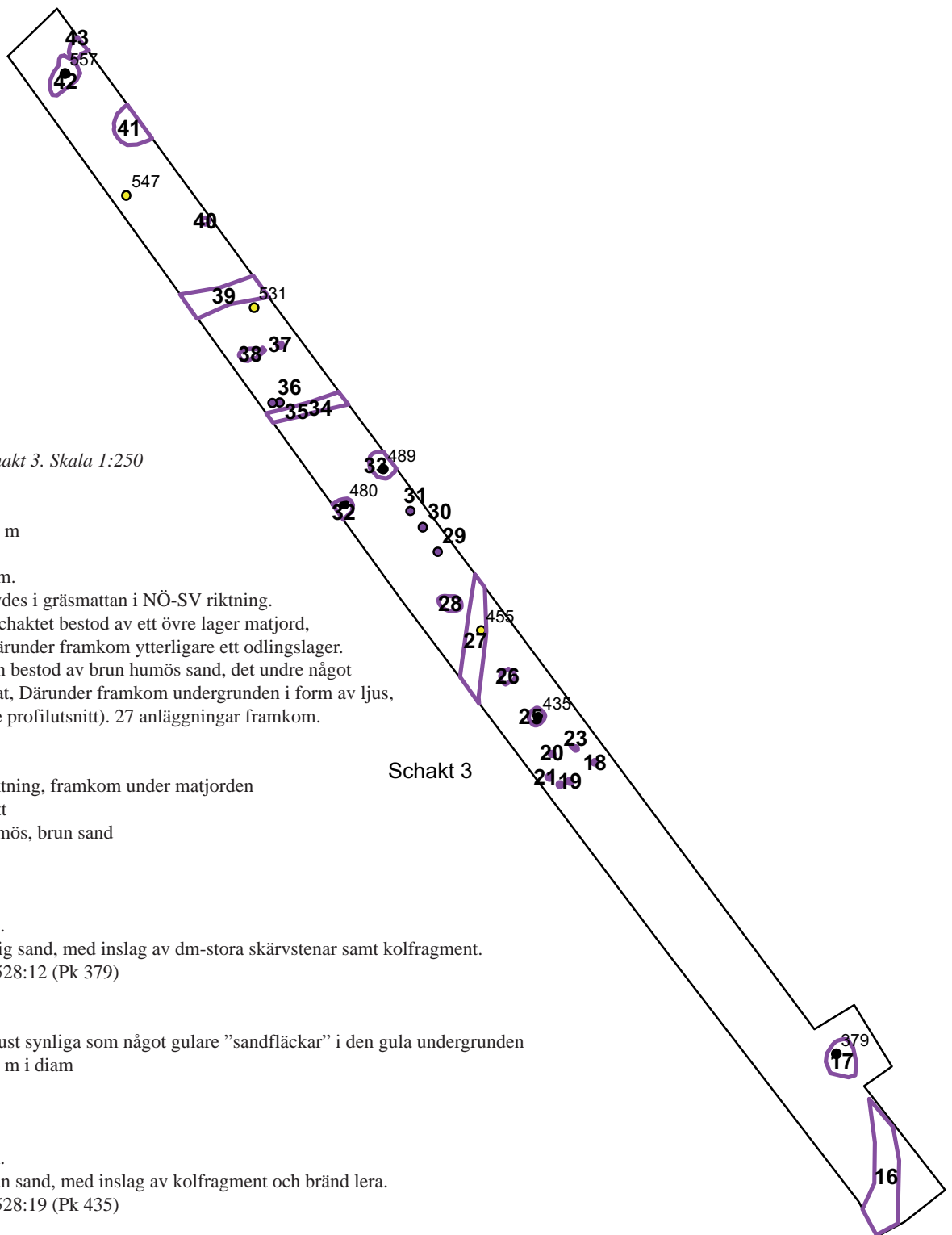
Material: Humös, brun lera (undergrunden bestod av gul, grusig lera.)

A15

Dike SSÖ-NNV riktning, framkom under matjorden

Ca 0,3 m brett

Material: Humös, brun lera (undergrunden bestod av gul, grusig lera.)

Figur 42. Schakt 3. Skala 1:250

Schakt 3

Bredd: ca 3,0 m

Längd: 60 m

Djup: ca 0,4 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i NÖ-SV riktning.

Material i schaktet bestod av ett övre lager matjord, ca 0,15 m. Därunder framkom ytterligare ett odlingslager.

Odlingslagren bestod av brun humös sand, det undre något hårdare packat. Därunder framkom undergrunden i form av ljus, sandig silt (se profilutsnitt). 27 anläggningar framkom.

A16

Dike, S-N riktning, framkom under matjorden

Ca 0,8 m brett

Material: Humös, brun sand

A17

Härd

Ca 0,9 i diam.

Material: Sotig sand, med inslag av dm-stora skärvstenar samt kolfragment.

Kolprov: C4528:12 (Pk 379)

A18 - 24

Stolphål, diffust synliga som något gulare "sandfläckar" i den gula undergrunden

Ca 0,15 – 0,2 m i diam

A25

Härd

Ca 0,6 i diam.

Material: Brun sand, med inslag av kolfragment och bränd lera.

Kolprov: C4528:19 (Pk 435)

A26

Grop

Ca 0,5 x 0,6 m

Material: Brun sand

A27

Dike, S-N riktning, framkom under matjorden

Ca 0,8 m brett

Material: Humös, brun sand

A28
Grop
Ca 0,9 x 0,6 m
Material: Brun sand

A29 - 31
Störhål
Ca 0,1 m i diam
Material: Brun sand

A32
Härd
Ca 0,5 x 0,8 m i diam. Anl fortsätter in i S schaktkanten
Material: Svartbrun sand, med inslag av sot och kolfragment.
Kolprov: C4528:20 (Pk 480)

A33
Härd
Ca 1,1 x 0,9 m i diam. Anl fortsätter in i N schaktkanten
Material: Svartbrun sand, med rikligt inslag skärvsten, samt fragment av sot och kol.
Kolprov: C4528:18 (Pk 489)

A34
Dike, Ö-V riktning, framkom under matjorden
Ca 0,9 m brett
Material: Brun sand

A35
Stolphål
Ca 0,3 m i diam
Material: Brun sand

A36
Stolphål
Ca 0,15 m i diam
Material: Brun sand

A37
Stolphål
Ca 0,25 m i diam
Material: Gulbrun sand

A38
Grop
Ca 0,85 x 0,5 m
Material: Gulbrun sand

A39
Dike, Ö-V riktning, framkom under matjorden
Ca 1,1 m brett
Material: Brun sand

A40
Stolphål
Ca 0,35 m i diam
Material: Brun sand

A41
Grop
Ca 1,2 x 0,4 m, fortsätter in i N schaktkanten
Material: Brun sand med inslag av kolfragment

A42

Grop

Ca 1,2 x 1,5 m

Material: Brun sand med inslag av kolfragment. Rikligt med bränd lera i ett område på ca 0,4 m i diam i anl NV hörn.

Kolprov: C4528:13 (Pk 557)

A43

Grop

Ca 1,1 x 1,2 m, fortsätter in i N schaktkanten

Material: Brun sand med inslag av kolfragment

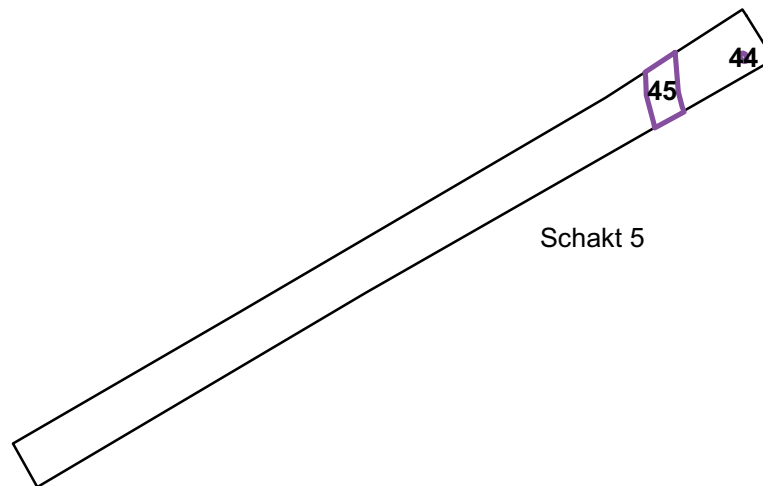
Schakt 4

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 18 m

Djup: ca 0,4 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i NÖ-SV riktning. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Figur 43. Schakt 5. Skala 1:250

Schakt 5

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 28 m

Djup: ca 0,35 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i SÖ - NV riktning. Materialet bestod mestadels av sand. Även i detta schakt framkom ett undre odlingslager, under matjorden (se även S2 och S3). 2 anläggningar framkom i schaktets NV hörn.

A44

Stolphål

Ca 0,3 m i diam

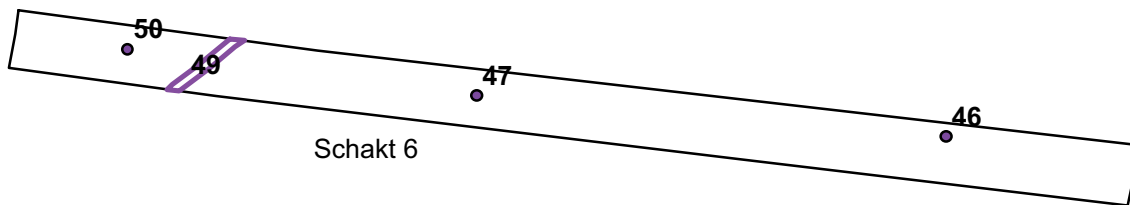
Material: Brun sand

A45

Dike

Ca 1,2 m brett, i N-S riktning

Material: Brun sand

Figur 44. Schakt 6 och 7 (nedan). Skala 1:250

Schakt 6

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 37 m

Djup: ca 0,3 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i Ö-V riktning. Den NÖ tredjedelen bestod av en sankare, lägre del, materialet var lera. Åt SV höjde sig marken; här bestod materialet av sandig silt. 4 anläggningar samt en möjlig vall eller vägbeläggning framkom i schaktet.

A46

Stenskott stolphål?

Ca 0,4 m i diam

Material: Ngt humös lera, synligt i ljusare undergrund. Rikligt med skärvig sten.

A47

Stenskott stolphål?

Ca 0,4 m i diam

Material: Ngt humös lera, synligt i ljusare undergrund. Ca 0,2 m i diam stor sten.

A48

Vall eller vägbeläggning i N-S riktning

Ej inmätt

Ca 3,5 m brett

Material: Sandigt, grus med stort inslag av dm-stora stenar. Materialet framkom direkt under grässvålen.

A49

Dike

Ca 0,4 m brett, i SV – NÖ riktning

Material: Brun sand

A50

Plognedslag?

Triangulär mörkfärgning (ca 3 x 0,3 m)

Material: Brun sand

Schakt 7

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 30 m

Djup: ca 0,35 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i närmast S-N riktning. Marken sluttar här svagt nedåt mot V, där ett vattensjukt område på ca 80 x 50 m, SV-NO riktning, var synligt. Omväxlande sandigt och lerigt material. 4 anläggningar framkom.

A51

Dike?

Framkom direkt i den S schaktkanten. Ej inmätt

Material: Brun sand

A52

Mörkfärgning

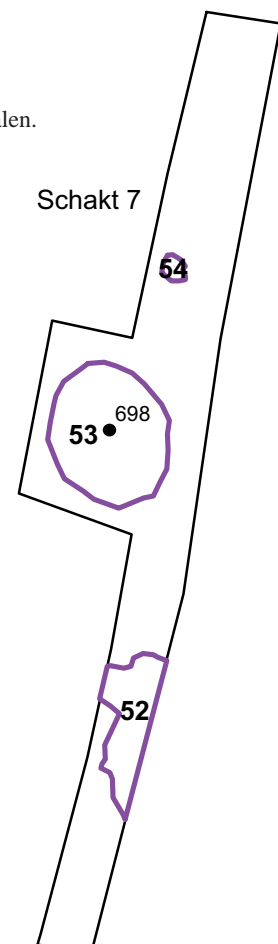
Oregelbunden, ca 0,6 m lång i Ö schaktkanten. Naturlig sandlins?

A53

Brunn eller vattenhål?

Framkom i sankt område

Ca 4,0 x 5,0 m

Material: Svartbrun lera, med mkt riktligt inslag av skärvsten. Även enstaka kolfragment.
Kolprov: C4528:24 (Pk 698). Analyserat, 1336±30BP (Ua-40679)

A54
Grop
Ca 1,0 m i diam
Material: Brun sand med kolfragment

Schakt 8

Bredd: ca 1,5 m
Längd: 80 m
Djup: ca 0,35 m.
Schaktet grävdes i gräsmattan i NV-SÖ riktning.
Två tredjedelar av schaktet, i NV delen bestod av siltig sand. Ett undre odlingslager noterades (se även S2, S3 och S5). Den NÖ tredjedelen av schaktet bestod av mer lerigt material. 18 anläggningar och ett betongfundament framkom.

A55
Stolphål?
Ca 0,6 x 0,4 m
Material: Brungul sand

A56
Stolphål?
Ca 0,4 m i diam
Material: Brungul sand

A57
Stolphål
Ca 0,35 m i diam
Material: Brungul sand

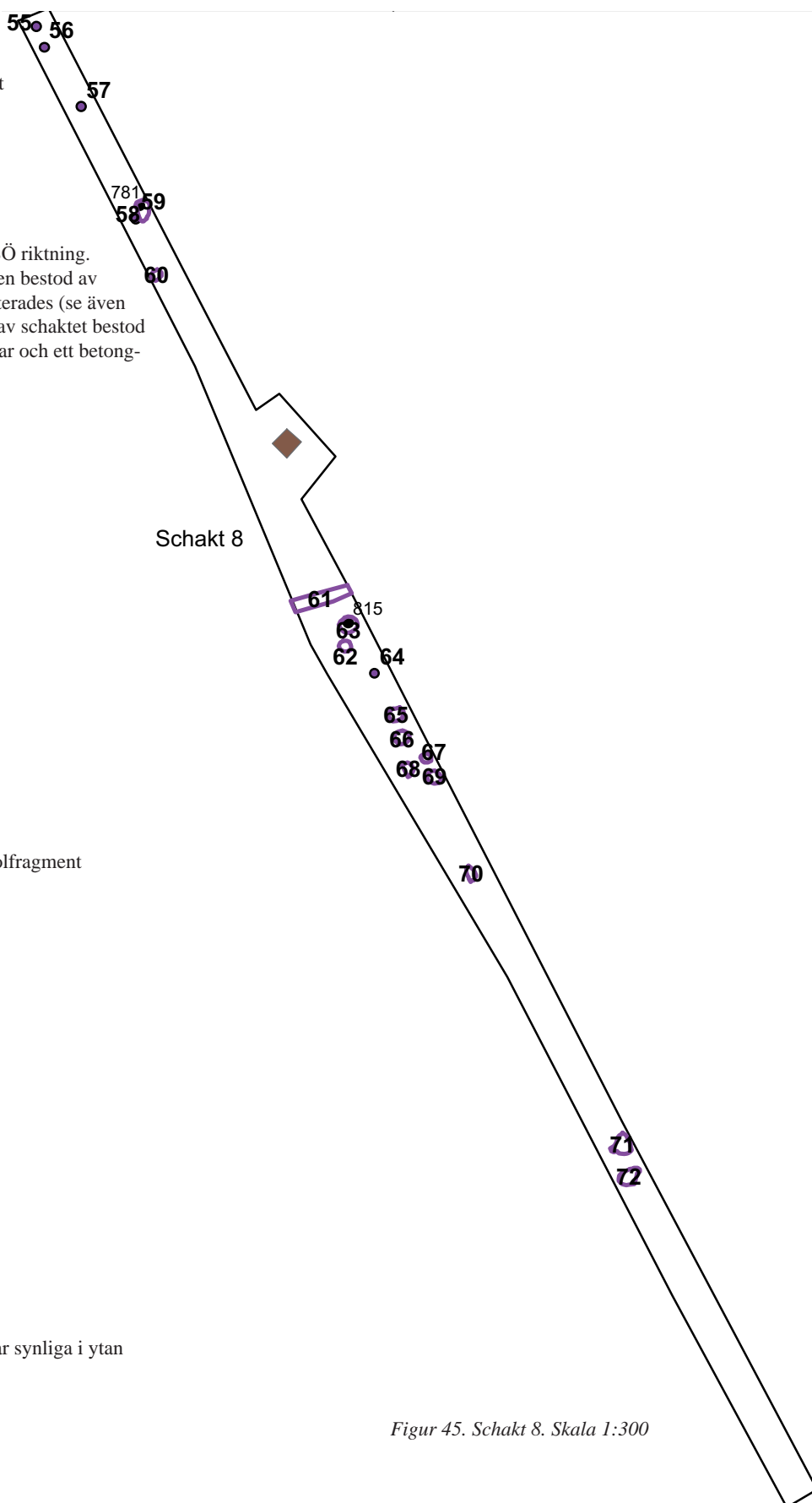
A58
Grop
Ca 0,9 x 0,5 m
Material: Brun sand med inslag av kolfragment
Kolprov: C4528:21 (Pk 781)

A59
Stolphål
Ca 0,2 m i diam
Material: Brun sand

A60
Grop
Ca 0,5 m i diam
Material: Brun sand

A61
Dike
Ca 0,6 m brett, i Ö – V riktning
Material: Brun sand

A62
Stenskott stolphål
Ca 0,4 m i diam, 4 – 5 dm-stora stenar synliga i ytan
Material: Brun sand

Figur 45. Schakt 8. Skala 1:300

A63
Härd
Ca 0,8 m i diam
Material: Brunsvart sand med inslag av kolfragment
Kolprov: C4528:14 (Pk 815)

A64
Störhål
Ca 0,12 m i diam
Material: Brun sand

A65
Grop
Ca 0,5 m i diam
Material: Brun sand med kolfragment

A66
Grop
Ca 0,5 m i diam
Material: Brun sand med kolfragment, enstaka skärvsten

A67
Härd?
Ca 0,4 m i diam
Material: Brunsvart, sotig sand

A68
Grop
Ca 0,4 x 0,4 m, fortsätter in i S schaktkanten
Material: Brun sand

A69
Härd?
Ca 0,6 x 0,5 m
Material: Brunsvart, sotig sand

A70
Härd?
Ca 0,7 m i diam
Material: Brunsvart, sotig sand med kolfragment

A71
Härd?
Ca 0,8 m i diam
Material: Brunsvart, sotig sand med kolfragment

A72
Grop?
Översvämmad vid inmätning

Schakt 9

Bredd: ca 1,5 m
Längd: 40 m
Djup: ca 0,35 m.
Schaktet grävdes i gräsmattan i S – N riktning. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Schakt 10

Bredd: ca 1,5 m
Längd: 38 m
Djup: ca 0,4 m.
Schaktet grävdes i gräsmattan i NV – SÖ riktning. Materialet bestod av olika påfyllda massor. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Schakt 11

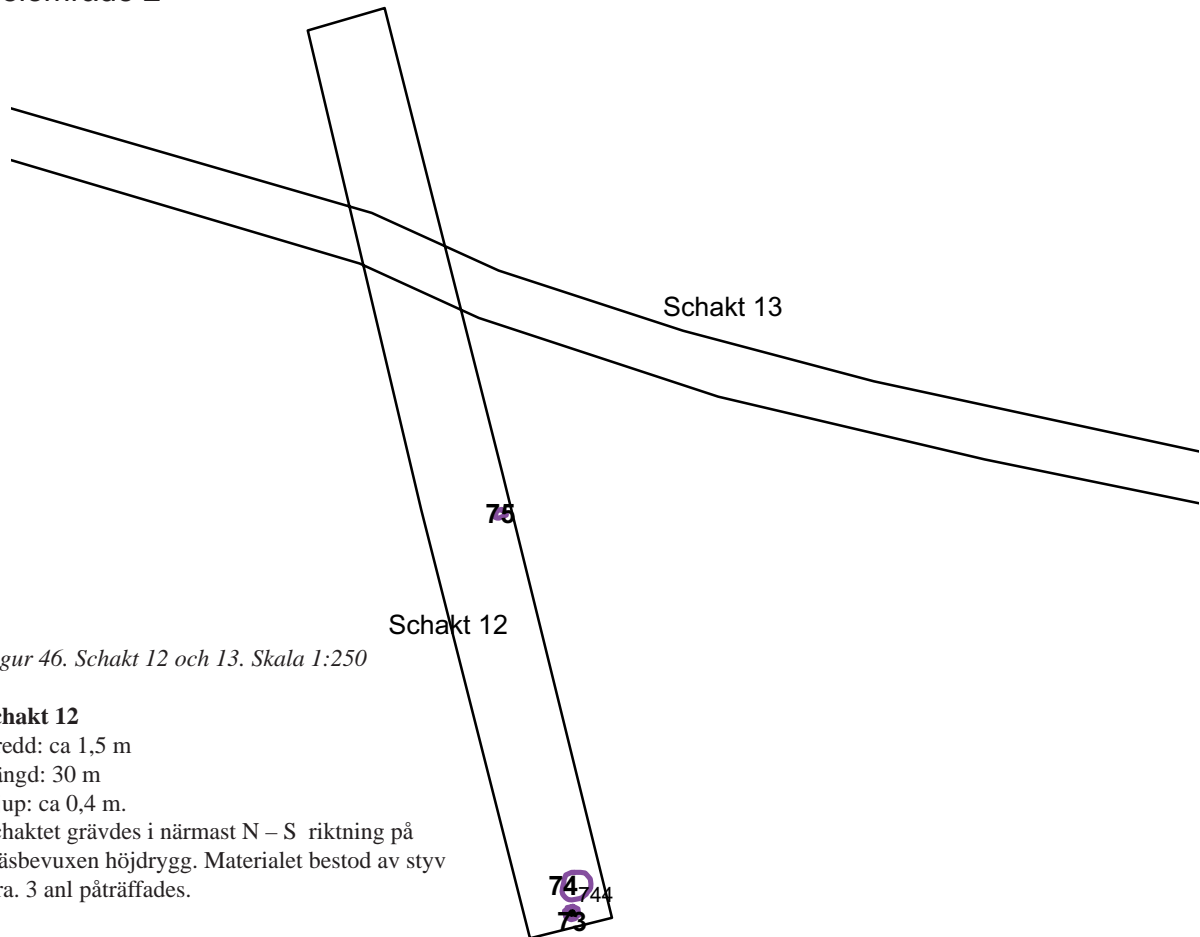
Bredd: ca 1,5 m

Längd: 20 m

Djup: ca 0,4 m.

Schaktet grävdes i gräsmattan i NV – SÖ riktning. Mycket sankt, lerigt område. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Delområde 2

Figur 46. Schakt 12 och 13. Skala 1:250

Schakt 12

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 30 m

Djup: ca 0,4 m.

Schaktet grävdes i närmast N – S riktning på gräsbevuxen höjdrygg. Materialet bestod av styv lera. 3 anl påträffades.

A73

Härd

Ca 0,7 m i diam

Material: Mörkbrun lera med kol/sotfragment och enstaka skärvstenar.

Kolprov: C4528:25 (Pk 744). Analyserat 1586±30BP (Ua-40681)

A74

Grop

Ca 0,8 m i diam

Material: Brun lera med enstaka kolfragment

A75

Härd?

Ca 0,4 m i diam

Material: Svartbrun lera med kol/sotfragment och enstaka skärvsten.

Schakt 13

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 45 m

Djup: ca 0,4 m

Schaktet grävdes i närmast Ö – V riktning tvärs över S12. Materialet bestod av styv lera. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

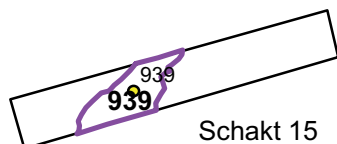
Schakt 14

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 15 m

Djup: ca 0,3 m

Schaktet grävdes i Ö – V riktning på höjdrygg inom gräsbeväxt, vilande fotbollsplan. Materialet bestod av siltig sand. Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Figur 47. Schakt 15. Skala 1:250

Schakt 15

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 10 m

Djup: ca 0,6 m

Schaktet grävdes i närmast Ö – V riktning på höjdrygg inom gräsbeväxt, vilande fotbollsplan. Materialet bestod av sandig silt, med fyra lager ovanför undergrunden som bestod av lerig silt (Se profilutsnitt). I schaktet framkom ett troligt dike på lagernivå 4, d v s på ett djup av ca 0,45 m.

A939

Dike?, i SV – NÖ riktning. Diket framkom på ca 0,45 m djup

Oregelbundet, ca 1,2 m brett.

Material: Siltig lera. I diket framkom bränd lera och keramik (F2, 3, 5, 9), varav en skärva (F2) möjligen kan vara rabbad.

Schakt 16

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 10 m

Djup: ca 0,6 m

Schaktet grävdes i närmast Ö – V riktning på höjdrygg inom gräsbeväxt, vilande fotbollsplan. Materialet bestod av sandig silt, med fyra lager ovanför undergrunden som bestod av lerig silt (Se även S15). Inget av arkeologiskt intresse framkom.

Schakt 17

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 90 m

Djup: ca 0,5 – 0,35 m.

Schaktet grävdes på högre liggande gräsbevuxen mark, i NV – SÖ riktning. Marken höjer sig här sakta från Ö till V. Två matjordslager noterades, bestående av silt. Undergrunden bestod av gul siltig lera. Matjordslagren tunnades ut åt väster (Se profilutsnitt). 32 anläggningar och lager framkom.

A1005

Dike? Ö – V riktning

A1010

Grop

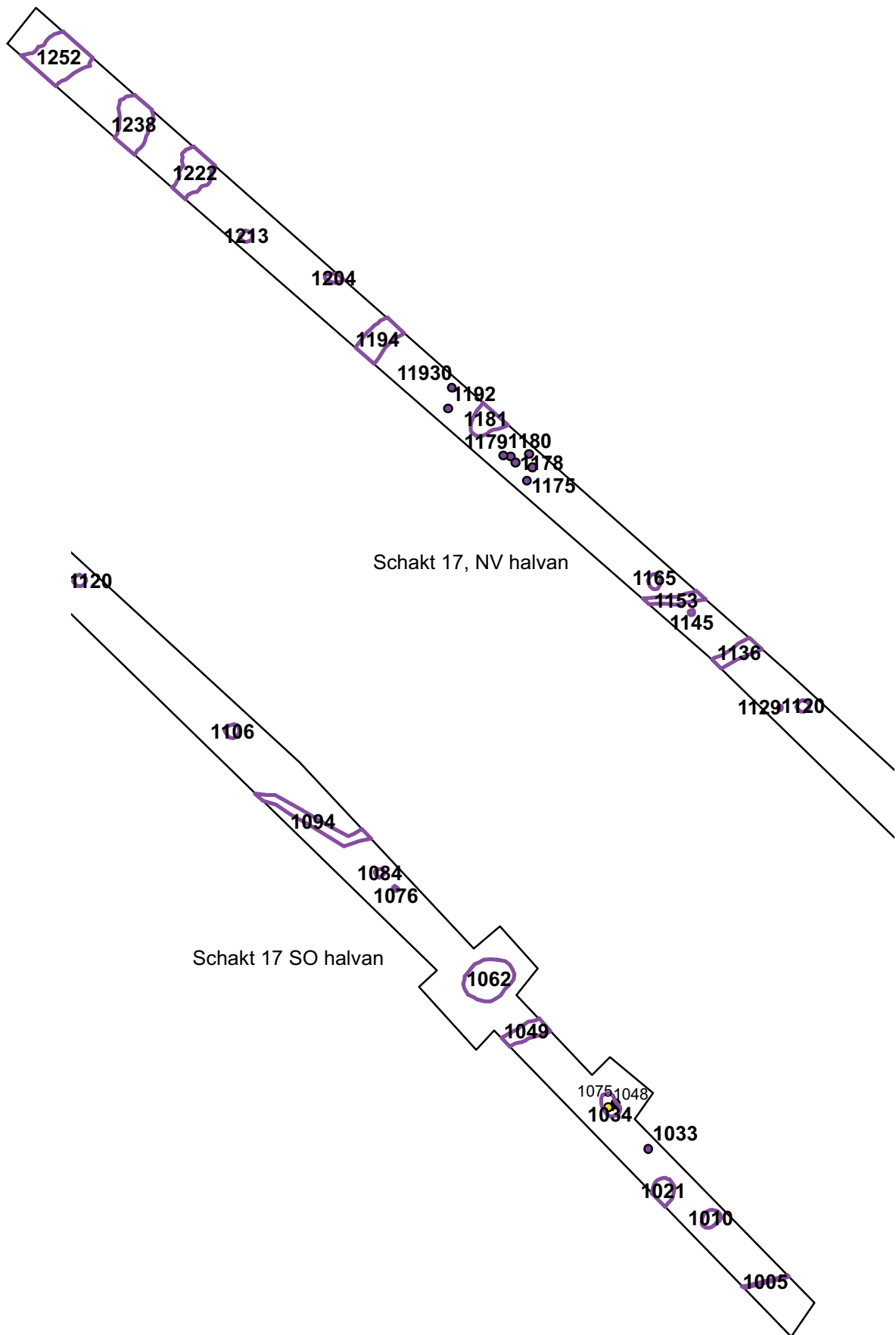
0,75 x 1,0 m, fortsätter i S schaktkanten

Material: Brun siltig sand

A1033

Stolphål?

Översvämmat vid inmätning

Figur 48. Schakt 17, Skala 1:250

A1034
Härd?
Ca 1,1 x 0,7 m
Material: Brun siltig sand med partier av kolfragment
Kolprov: C4528:22 (Pk 1075). Analyserat 2480±30BP (Ua-40678)

A1049
Dike, i SV – NÖ riktning
Ca 0,6 m brett
Material: Brun siltig sand med inslag av enstaka dm-stora stenar

A1062
Vattenhål?
Ca 3,0 m i diam, påträffades på ca 0,4 djup i mycket sank undergrund.
Material: Brun siltig sand med måttligt med dm-stora stenar, enstaka skärviga

A1076
Stolphål
Ca 0,15 x 0,25 m
Material: Brun silt

A1084
Stolphål
Ca 0,35 m i diam
Material: Brun silt med inslag av dm-stora stenar och grus

A1094
Recent dike, i närmast NV – SÖ riktning
Material: Ljus grusig sand

A1106
Grop
Ca 0,6 x 0,5 m
Material: Brun sandig silt, med inslag av grus och dm-stora stenar, enstaka skärviga

A1120
Grop
Ca 0,5 m i diam
Material: Brun sand

A1129
Stolphål
Ca 0,2 m i diam
Material: Brun sand

A1136
Dike
Ca 0,5 m brett, i SV – NÖ riktning
Material: Brun sand

A1145
Stolphål
Ca 0,25 m i diam
Material: Brun sand

A1153
Dike, i Ö – V riktning
Ca 0,3 m brett
Material: Ljusbun, grusig sand

A1165
Grop
Ca 0,6 x 0,5 m
Material: Ljusbrun sand med inslag av sten och grus

A1175
Stolphål
Ca 0,18 m i diam
Material: Brun sand

A1176
Stolphål
Ca 0,18 m i diam
Material: Brun sand

A1177
Stolphål
Ca 0,18 m i diam
Material: Brun sand

A1178
Stolphål
Ca 0,18 m i diam
Material: Brun sand

A1180
Stolphål
Ca 0,18 m i diam
Material: Brun sand

A1181
Grop?
Ca 1,0 x 1,1 m, fortsätter in i N schaktkanten. Möjligen naturlig sandlins
Material: Gråbrun sand

A1192
Störhål
Ca 0,07 m i diam
Material: Brun sand

A1193
Stolphål
Ca 0,15 m i diam
Material: Brun sand

A1194
Dike, i SV – NÖ riktning
Ca 0,8 m brett
Material: Mörkbrun sand

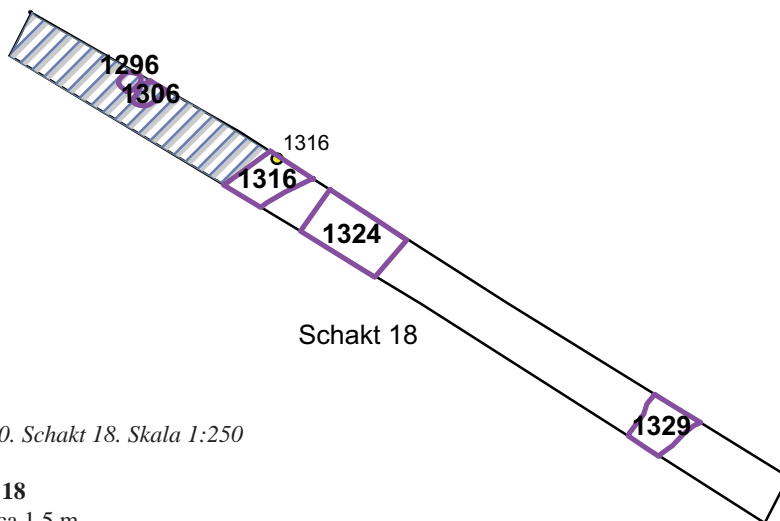
A1204
Grop
Ca 0,5 x 0,6 m, fortsätter in i N schaktväggen
Material: Mörkbrun sand

A1213
Grop
Ca 0,5 m i diam, fortsätter in i N schaktväggen
Material: Brun sand

A1222
Lager?
Grusig och stenig brun sand

A1238
Lager
Grusig och stenig brun sand

A1252
Lager
Grusig och stenig brun sand

Figur 50. Schakt 18. Skala 1:250

Schakt 18

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 20 m

Djup: ca 0,45 m.

Schaktet grävdes på högre liggande gräsbevuxen mark, i SV - NÖ riktning. Marken höjer sig här sakta från Ö till V. I schaktets NV halva påträffades på ca 0,4 m djup ett område med märkliga, runda formationer. Formationernas läge överensstämmer relativt väl med en äldre vägsträckning, som syns tydligt på fastighetskartan. Tre lager av silt framkom i schaktet. Därunder framkom undergrunden som ljus silt (se profilutsnitt). Fem anläggningar och lager framkom.

A1296

Grop

Material: Brungrå sandig silt

A1306

Grop

Material: Brungrå sandig silt

A1316

Dike

Ca 1,35 m brett, i SV – NÖ riktning

Material: brun sand, enstaka dm-stora stenar

A1324

Lager? I SV – NÖ riktning

Material: Brun grusig/stenig silt. Enstaka skärviga stenar

A1329

Lager?

I SV – NÖ riktning, framkom på ca 0,3 m djup

Material: Brun siltig sand

Schakt 19

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 18 m

Djup: ca 0,25 – 0,5 m.

Schaktet grävdes på högre liggande gräsbevuxen mark, i närmast S - N riktning, omedelbart N om häll. Marken höjer sig här sakta från Ö till V. I schaktets SÖ del framkom hällmarken på ca 0,25 m djup. Materialet i schaktet bestod av ett övre lager med sandig matjord, därunder framkom ett äldre, sandigt odlingslager. Under odlingslagren framkom ett stenigt och grusigt lager ovanpå berghällen. 1 anläggning påträffades.

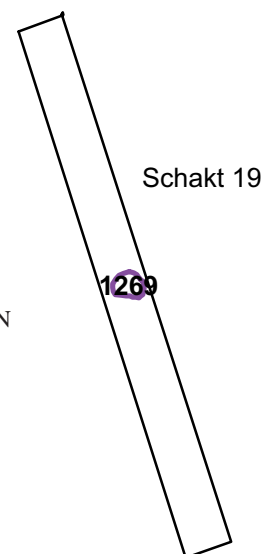
A1269

Härd?

Påträffades på ca 0,4 m djup.

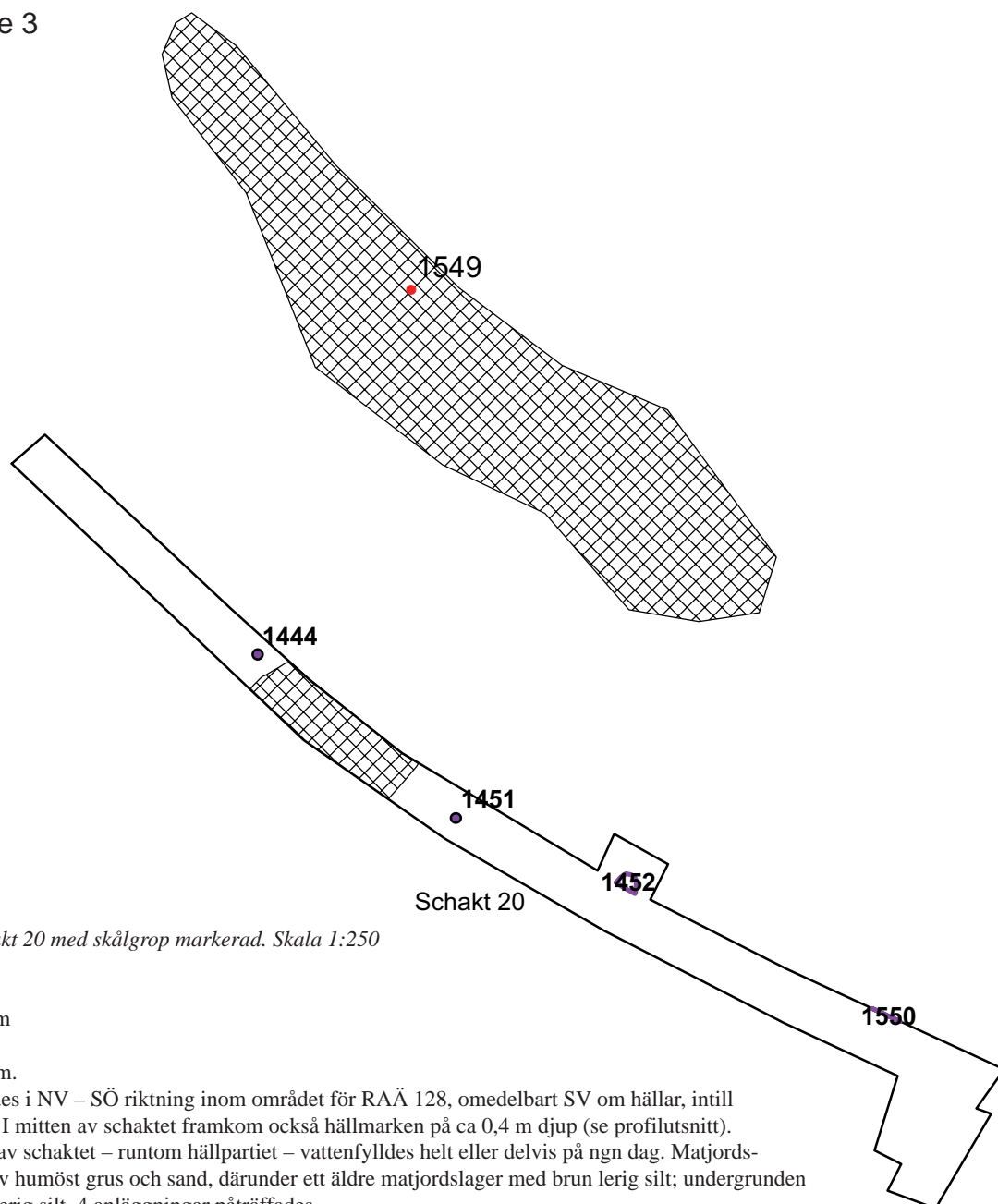
Ca 0,7 x 0,9 m

Material: Sotig brun sand med inslag av grus

Figur 51. Schakt 19. Skala 1:250

Delområde 3

Figur 52. Schakt 20 med skålgrop markerad. Skala 1:250

Schakt 20

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 42 m

Djup: ca 0,55 m.

Schaktet grävdes i NV – SÖ riktning inom området för RAÄ 128, omedelbart SV om hällar, intill strandbrinken. I mitten av schaktet framkom också hällmarken på ca 0,4 m djup (se profilutsnitt). Den V halvan av schaktet – runtom hällpartiet – vattenfylldes helt eller delvis på ngn dag. Matjordslagret bestod av humöst grus och sand, därunder ett äldre matjordslagret med brun lerig silt; undergrunden bestod av gul lerig silt. 4 anläggningar påträffades.

A1414

Övrig anläggning

Översvämmad vid inmätning

A1550

Härd

Anl framkom i det undre matjordslagret (se profilutsnitt) och var enbart synlig i den N profilen, som en sotig rand.

Material: Sotig brunsvart, lerig silt med måttligt inslag av dm-stora skärvstenar.

A1451

Övrig anläggning

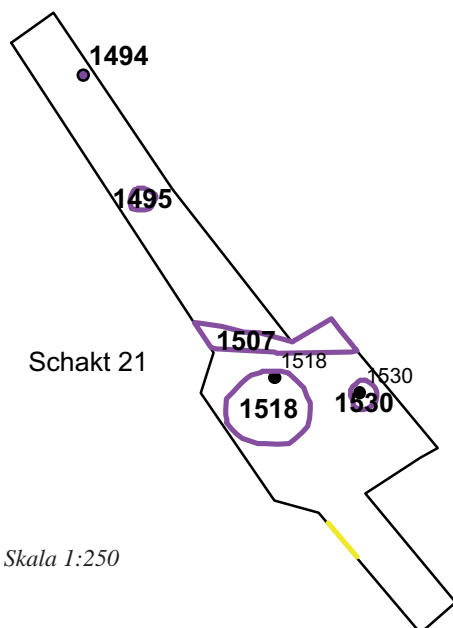
Översvämmad vid inmätning

A1452

Härd

Ca 1,0 x 0,7 m, framkom i det undre matjordslagret, ovanför den gula leriga silten.

Material: Sotig brunsvart, lerig silt med måttligt inslag av dm-stora skärvstenar.

Figur 53. Schakt 21. Skala 1:250

Schakt 21

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 24 m

Djup: ca 0,25 - 0,8 m.

Schaktet grävdes i NV – SÖ riktning, i delvis vattensjukt område SÖ om RAÄ 128, intill strandbrinken. Matjordslagret bestod av brun, sandig silt, därunder ett äldre matjordslager med brun, sandig silt; under det siltig gulbrun lera. Undergrunden bestod av lera (Se profilutsnitt) Schaktet blev allt djupare åt SÖ grävningen avbröts när schaktet började vattenfyllas i SÖ. 5 anläggningar påträffades.

A1494

Stolphål

Ca 0,2 m i diam

Material: Brun sand

A1495

Grop

Ca 0,9 x 0,7 m

Material: Mörkbrun sand med enstaka kolstänk

A1507

Dike?

Ö – V riktning, oklar avgränsning åt NÖ

Material: Brun sand

A1518

Vattenhål eller brunn

Ca 3,0 m i diam, framkom på ca 0,25 m djup

Material: Brunsvart sandig silt, med rikligt med skärvig sten, delvis relativt stora stenar (ca 0,2 m i diam). Partier med sot och kolfragment

Kolprov: C4528:17 (Pk 1529)

A1530

Härd

Ca 0,85 m i diam, framkom på ca 0,25 m djup

Material: Brunsvart sand med inslag av kol, rikligt med dm-stora stenar, varav några skärviga.

Kolprov: C4528:16 (Pk 1530)

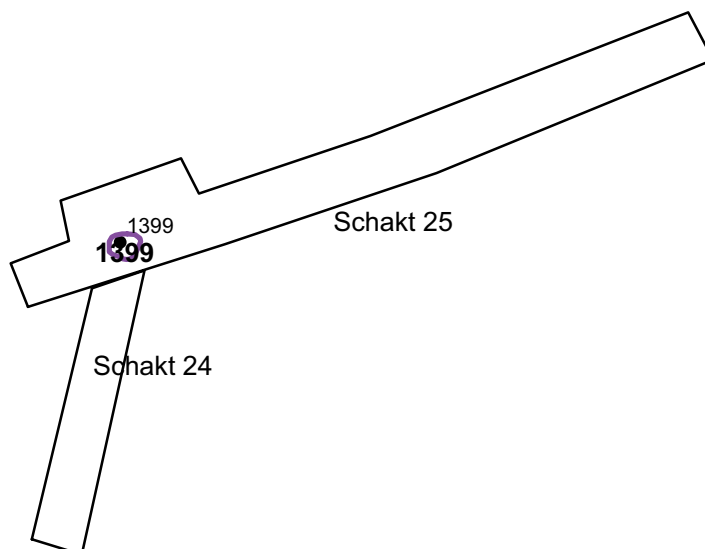
Schakt 22

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 10 m

Djup: ca 0,5 m.

Schaktet grävdes i NV – SÖ riktning, i delvis vattensjukt område SÖ om RAÄ 128, intill strandbrinken. Inget av arkeologiskt intresse påträffades.

Figur 54. Schakt 24 och 25. Skala 1:250

Schakt 23, 24, 25

Bredd: ca 1,5 m

Längd: 24 m, 8 m, 36 m

Djup: ca 0,4 m.

Schakt 23 grävdes i NV – SÖ riktning och det direkt anslutande schaktet 24 i S – N riktning, i gräsbevuxen mark som i N sluttade ner mot Motala Ström. Schakt 25 grävdes också i S – N riktning på sluttningen. Materialet i schakten bestod delvis av troligen påförda jordmassor, i form av grusig och stenig, sandig silt, för att plana ut och terrassera marken för campingen. I schakt 23 påträffades en härd på ca 0,4 m djup, under matjorden, i ljusbrun sand.

A1399

Härd

Ca 0,9 m i diam, framkom på ca 0,4 m djup, under matjorden, i ljusbrun sand

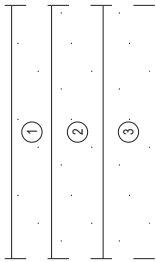
Material: Sotig, lerig silt, rikligt med skörbränd sten

Kolprov: C4528:23 (Pk 1399). Analyserat 1424±30 BP (Ua-40680)

Bilaga 2. Profilsnitt

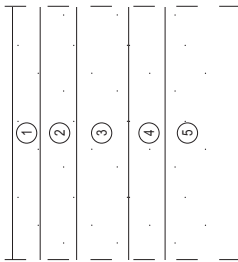
Dnr 490/09:1

Schakt 3
profilsnitt mot N

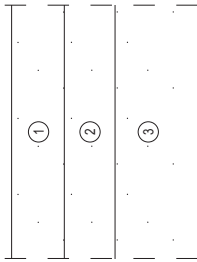
- 1 Brun, humös sand.
- 2 Brun, humös sand, hårdare packad.
- 3 Undergrund. Gul sand.

Schakt 15
profilsnitt mot NV

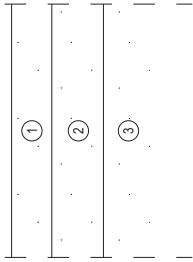
- 1 Sandig, brun matjord.
- 2 Grusig, brunsvart jord.
- 3 Brun, sandig silt.
- 4 Mörkbrun, sandig silt.
- 5 Undergrund. Lerg silt.

Schakt 17
profilsnitt mot S, Ö delen

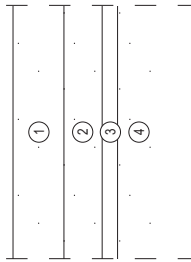
- 1 Humös, sandig silt. Matjord.
- 2 Humös silt. Matjord.
- 3 Undergrund. Gul, siltig lera.

Schakt 17
profilsnitt mot S, V delen

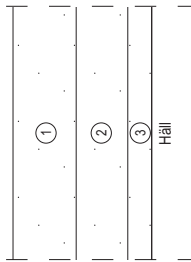
- 1 Humös, sandig silt. Matjord.
- 2 Humös silt. Matjord.
- 3 Undergrund. Gulbrun sand.

Schakt 18
profilsnitt mot N, V delen

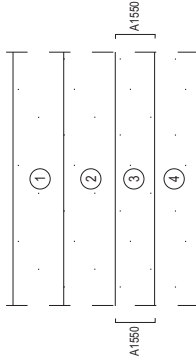
- 1 Sandig, humös matjord.
- 2 Siltig/sandig, humös matjord.
- 3 Brun, sandig silt.
- 4 Mörkbrun silt, inslag av kolfragment.
- 5 Undergrund. Ljus silt.

Schakt 20
profilsnitt mot N, vid haliparti

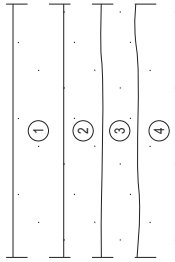
- 1 Brun grus och sand. Matjord.
- 2 Brun, lerg silt. Matjord.
- 3 Undergrund. Gul sand.

Schakt 20
profilsnitt mot N, A1550

- 1 Brun grus och sand. Matjord.
- 2 Brun, lerg silt. Matjord.
- 3 Siltig, brunsvart, lerg silt. Inslag av dm-stora skåvstenar.
- 4 Undergrund. Gul sand.

Schakt 21
profilsnitt mot S

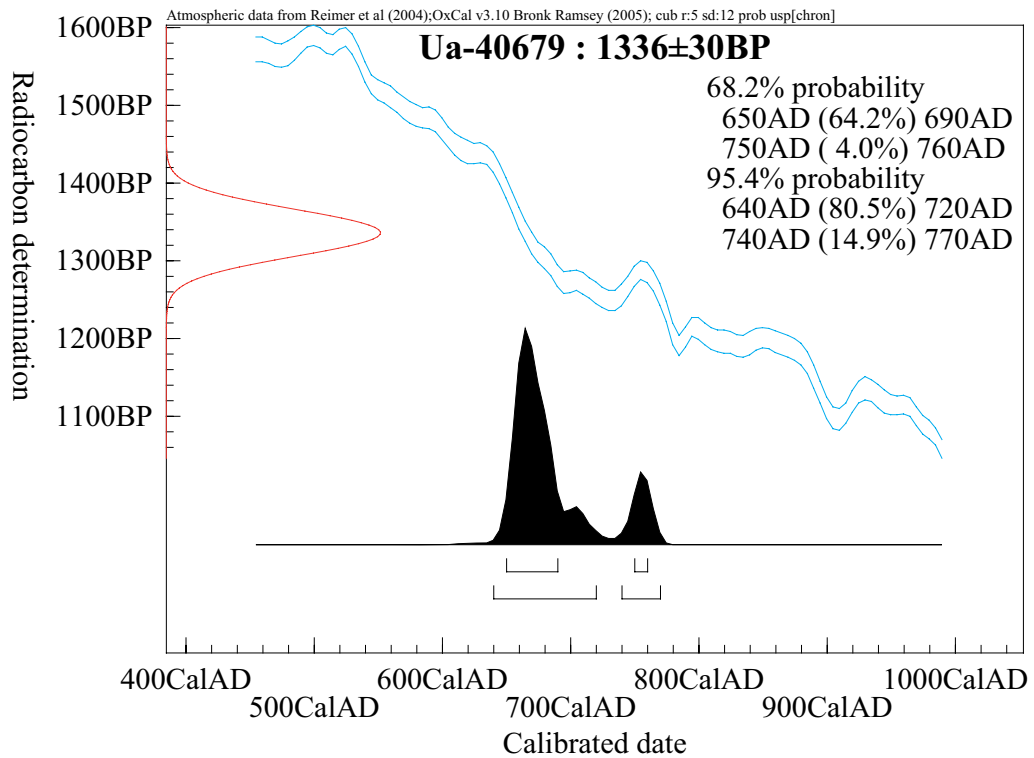
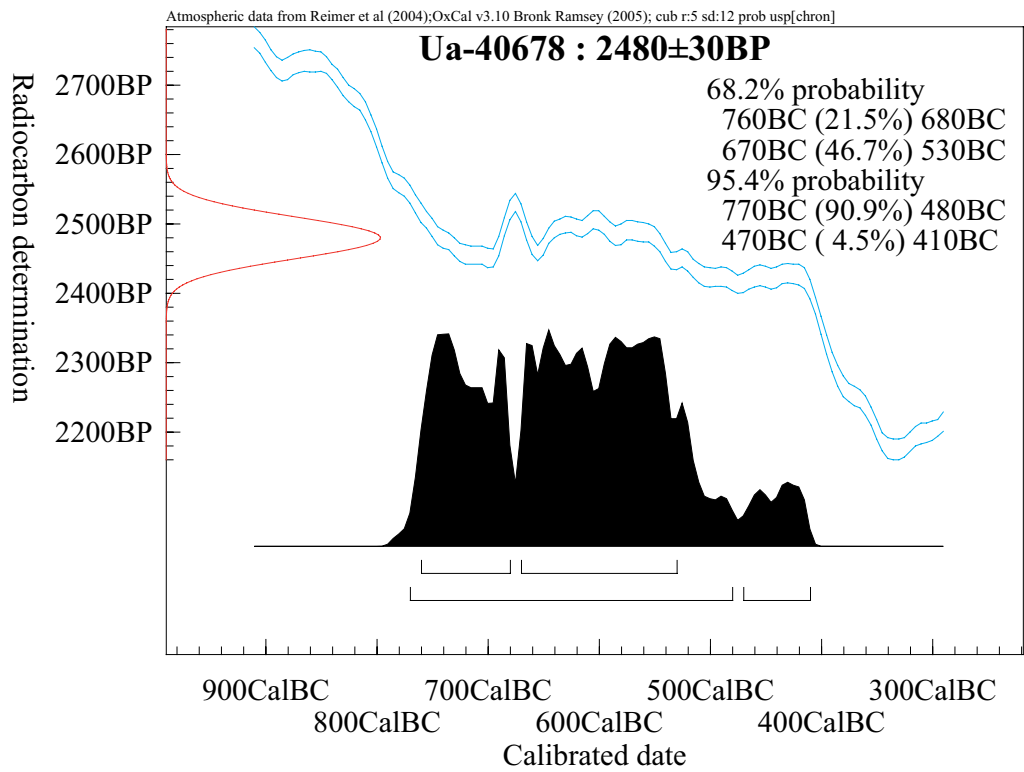

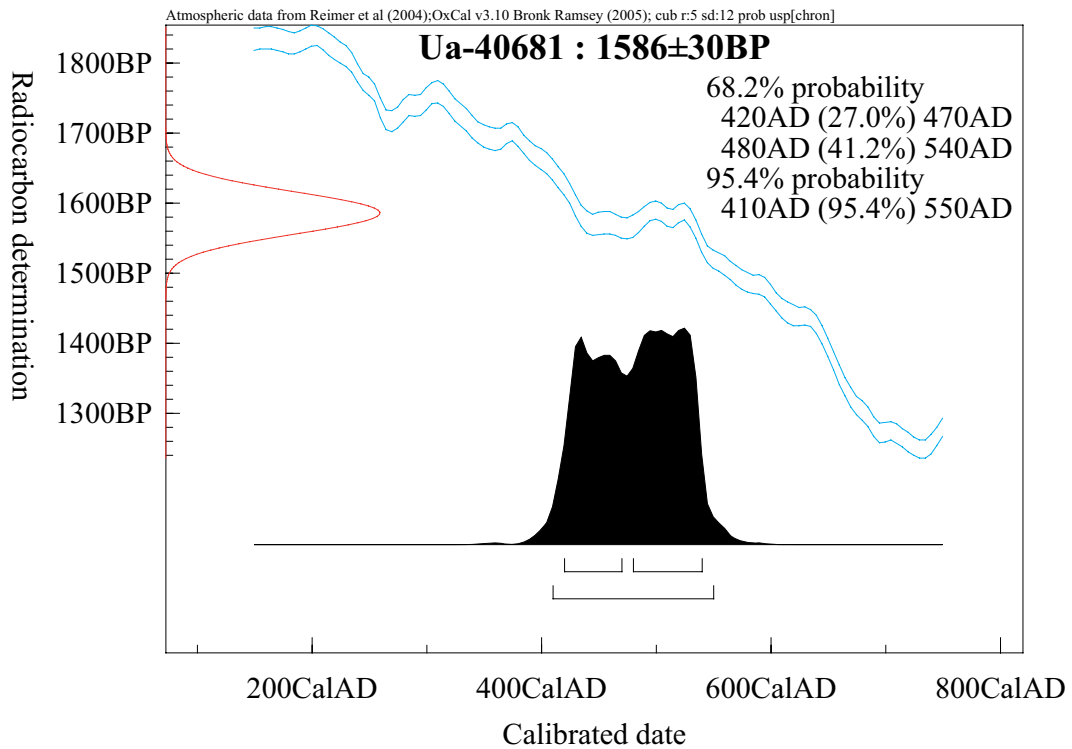
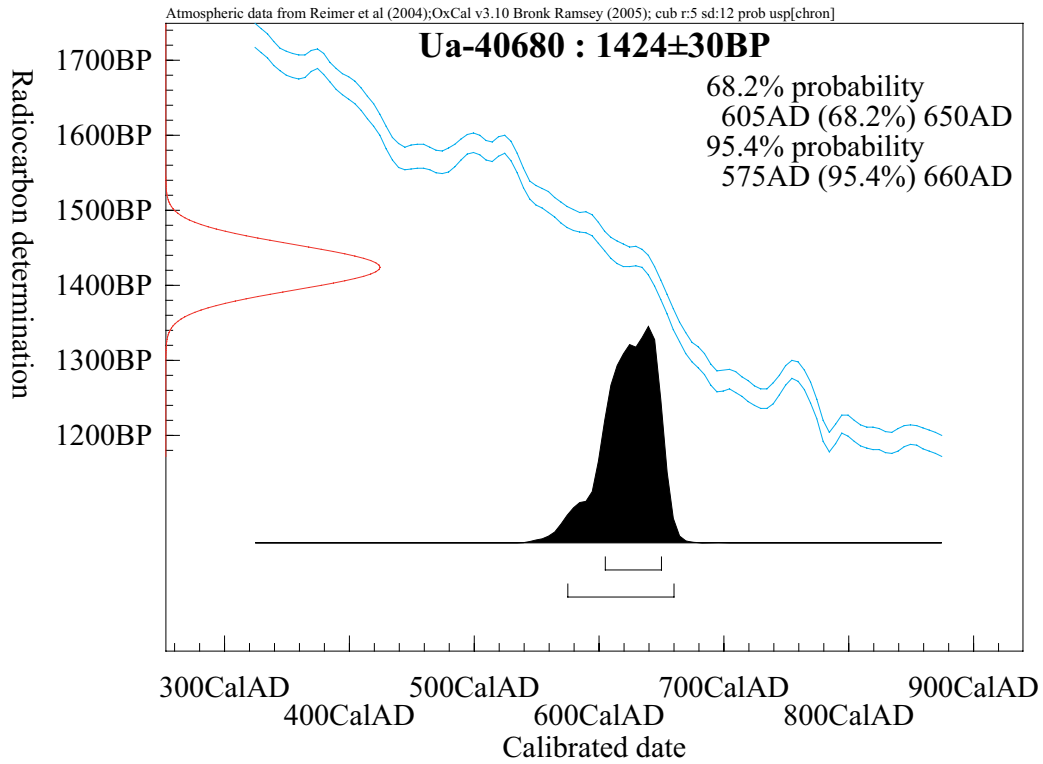
- 1 Brun, sandig silt. Matjord.
- 2 Brun, sandig silt. Matjord.
- 3 Siltig, gulbrun lera.
- 4 Undergrund. Siltig, brun lera.

Borg 11:1
Borgs och Östra Eneby socknar
Norrköpings kommun, Ög
RAÅ
Profiltitning
Skala 1:20
Dnr 490/09
2010-08-23 Erika Räf
Renritning Lasse Norr

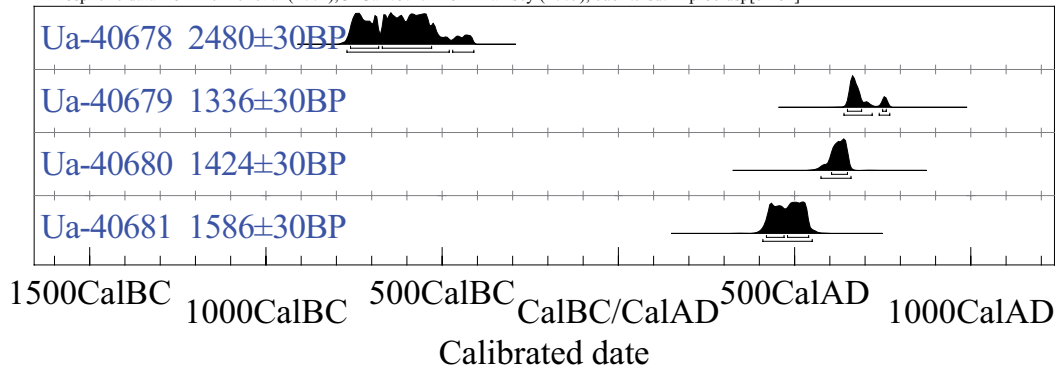

Bilaga 3. ¹⁴C-dateringar

Atmospheric data from Reimer et al (2004);OxCal v3.10 Bronk Ramsey (2005); cub r:5 sd:12 prob usp[chron]

Bilaga 4. Fyndlista

Invnr	Subnr	Antal	Sakord	Material 1	Teknik 1	Teknik 2	Vikt	Fragment	
C4528	01	1	Kärl	BII:4	Drejat	Glaserat	11	F	
C4528	02	2	Kärl	A-gods	Tummat	Rabbat	11	F	
C4528	03	1	Oidentiferat	Järn			3,1	F	
C4528	04	1	Bränd lera	Lera			7	F	
C4528	05	1	Kärl	A-gods	Tummat		2,4	F	
C4528	06	4	Kärl	A-gods	Tummat		3,7	F	
C4528	07	1	Kärl	A-gods	Tummat		2,6	F	
C4528	08	1	Kärl	BII:4	Drejat	Glaserat	0,5	F	
C4528	09	12	Bränd lera	Lera			2,2	F	
C4528	10	6	Kärl	BII:4	Drejat	Glaserat	13,2	F	
C4528	11	1	Kärl	Fajans	Pressat	Glaserat	0,5	F	
C4528	12	1	Kolprov	Kol			2,3	F	
C4528	13	1	Kolprov	Kol			4,7	F	
C4528	14	1	Kolprov	Kol			1,7	F	
C4528	15	1	Kolprov	Kol			1,5	F	
C4528	16	1	Kolprov	Kol			2,4	F	
C4528	17	1	Kolprov	Kol			3	F	
C4528	18	1	Kolprov	Kol			0,2	F	
C4528	19	1	Kolprov	Kol			8,4	F	
C4528	20	1	Kolprov	Kol			0,9	F	
C4528	21	1	Kolprov	Kol			22,1	F	
C4528	22	1	Kolprov	Kol			0	F	
C4528	23	1	Kolprov	Kol			0	F	
C4528	24	1	Kolprov	Kol			0	F	
C4528	25	1	Kolprov	Kol			0	F	

	Anlnr	Schakt	Anmärkning
			Skärva av kärl med vitleradekor. Lösfynd.
		Schakt 15	Skärva och fragment. Lösfynd, i botten.
		Schakt 15	Järn? Lösfynd, i botten.
		Schakt 15	
	1316		Ev yngre rödgods?
	455	Schakt 3	
		Schakt 2	Vid dike. Fragment med brunglasyr.
		Schakt 3	
		Schakt 1	Klarglasyr.
		Schakt 1	
	17	Schakt 3	PNR380, A379.
	557	Schakt 3	PNR571, PK557.
	815	Schakt 8	PNR825, PK815.
	13	Schakt 2	PNR347, PK339.
	1530	Schakt 21	PNR1540, PK1530.
	1518	Schakt 21	PNR1529, PK1518.
	489	Schakt 3	PNR499, PK489.
	435	Schakt 3	PNR445, PK435.
	480	Schakt 3	PNR488, PK480.
	781	Schakt 8	PNR792, PK781.
	1034	Schakt 17	PK1075. Analyserat, Ua-40678.
	1399	Schakt 23	PK1410. Analyserat, Ua-40680.
	53	Schakt 7	PK698, A698. Analyserat, Ua-40679.
	73	Schakt 12	PK744, A744. Analyserat, Ua-40681.

Östergötlands länsmuseum har utfört en arkeologisk utredning etapp 2 samt en arkeologisk förundersökning inom fornlämningsområdet vid resterna av Borgs skans i Norrköpings kommun (RAÄ 270) och intill en hållristning (RAÄ 128). De arkeologiska insatserna utfördes i samband med detaljplanearbete för fastigheten Borg 11:1, södra Himmelstalundsfältet, Borg socken, Norrköpings kommun. RAÄ 128 ska enligt FMIS bestå av en skeppsristning. Den kunde dock inte återfinnas. Däremot påträffades en skålgrop inom RAÄ 128.

Totalt framkom ca 120 anläggningar av främst boplatskaraktär, bl a bestående 3 vattenhål/brunnar, 18 härdar, 27 stolp- eller störhål, 28 gropar och 23 diken. Fyra kolprov har ¹⁴C-daterats: ett till övergången mellan yngre bronsålder/ äldre förromersk järnålder, de övriga gav järnåldersdateringar i spannet från folkvandringstid till och med vendeltid.

Sammanfattningsvis visar utredningen och förundersökningen att det aktuella området är rikt på förhistoriska fornlämningar, främst av boplatskaraktär. En exploatering av området kräver därför vidare arkeologiska undersökningar.